

Carol^o 4°

suma prate in italiã misit. Qui i italiã veniẽs Lanegrande Ludovicũ Bonzagã: Nicolaũ eslele z Frãciscũ carrariũ ad ecclie federa cõtra Bernabouẽ vicecomitẽ z reliquos vicecomites traxit. Qui oẽs aduersus Bernabouẽ Regiũ de Datuano z Mutinã de Ferrariẽ se agitante bellũ gerebãt. Acciditq; tũc Bernabouẽ supari: multosq; suos capi: Inter quos fuerũt Ludovic^o vicecomes Bernabouis ipi^o ex pellice fili^o: Andreas pepull^o: Bonõia pulsus: Sinibaldus ordelaphus: Paul^o Adirãdolan^o: Guido Foliane^o: Azo cõrzigiesi: Sulielmus Caualebos Remonẽs: z ipse Bernabos manu faucius affugit. Permoti at vicecomitũ calamitate: Francie z Anglie ac Eypzi reges: legatos ad Egidio Desene manẽtes misereri oratũ vt pacẽ vicecomitib^o redderet. Quib^o p̄cib^o mor^o legat^o vocatis bello socijs eis cõsentientib^o pacẽ reddidit. Eius rei cã multi qui ab ecclia discesserãt statim Egidio deditiõẽ fecerũt. Tandẽ vò cũ Urban^o ex Auiniõẽ Romã venisset: Egidio rõnez admistrare reip. reddidit: z legatõĩ cessit. Qui cũ põtificẽ ex cometo i lateranũ vsq; pduxissz. ide Uiterbiũ quietur^o redijt: vbi tertio mēse post diem obiit. Et Assisius ei^o corp^o delatũ in basilica diui Frãcisci sepultũ in tumulo a se dũ viueret condito.

Nicolaus Estensis magnifici domini Obizonis viri prepotētis filius: hoc āno (vt aiunt) patri vna cũ Alberto eius fratre i regno Ferrarie z Mutine successit. Vir certe eloquentia: clemētia ac liberalitate insignis. Qui lz de hostibus multos celebrauerit triumphos: tāta tamẽ claruit equitate: z modestia atq; cõstãtia: vt nũq̄ vel prosperis successib^o isoleferet: vel aduersus frangeret: de quo certe iur sui noĩs interpretatõez dicere possumus. q; Nicolaus victor laudabilis interpretat. Qd ipse oib^o in reb^o sēp victor extitit: z nō mō s̄ exneof hostes. verũ et ip̄ ipsa sua vitia cõslixit: z de eis triũphanit: z p̄ tuẽda ecclesiastica libertate plurimũ laborauit. Et hãc obrẽ q̄maxime s̄ Bernabouẽ vicecomitẽ plurima bella gessit: z sēp victorias obtinuit. Ex primo (vt dictũ ẽ) illũ apud mōtẽclarũ agri Bizicis fudit: aliaq; vice supatus z fauciũ aufugere coegit: hã obrẽ multis comulatis diuitijs: Fauentiã vrbe ab Aucutũ imperatore gallo viginti milibus numũ auri emit: Inde vt ipsã ciuitatẽ sub prate facilius cõtinere posset: ab eodẽ ẽt bagnacauallũ noui nomĩ oppidũ emit: quã tamẽ aut multo post Augustio Bapredo eã proditiõẽ adipsẽ amisit.

1360

Pagan^o genuẽs ex preclarissima ac nobilissima Turia domo nat^o. Vir reb^o bello gestis clarissimus: quẽ genuẽs alterũ Themistoclez grecũ in patria sua merito appellare possũt: his dẽ t̄pib^o s̄ imperatorẽ grecũ z regẽ aragonũ ac venetos: qui s̄ genuẽs isurrexerãt cũ septuaginta quattuor triremib^o z alijs nauigijs plurimis: cũ tantisq; copijs quãtas habere potuẽt: magnã virtutis sue dedit experiẽtiã. Sic. n. c. sexaginta tantũ triremib^o eandẽ ingẽtẽ classẽ inter Constantinopolim z Salcedonẽ aduersante sibi ẽt v̄to ingenti z prestati aĩo expectauit: z licet hostes potentissimi: licet ventũ contrariũ: licetq; mare infestũ haberet: s̄ eos tamen a vespera diei vsq; mane hiemali etiam t̄pẽ pugnã sustinuit: z de eis tãdem victoriã obtinuit. In q̄ greci fugierũt z veneti ac chatelani maximã cedẽz p̄fessi sunt. p̄fecto chatelanoz occiso veneti tũ z chatelani āno sequẽti Genuensib^o apud Corsicã aggressi q̄draginta hostium triremes vir^o armatis captas dimererũt. Sed paganus tãtam suorum cladez nō ferrens maximã ẽt statim cõpauit classẽ. Et in grecia delatus apud sapientiam peloponensũ p̄montorium venetos aggressus mira felicitate superauit. Et eorum classis prefectus Nicolaus pisanum cum quinq; milibus captum Genuã sub triumpho pduxit: ac sic non solum patrie salutẽ: sed z grecie hic inuictissimus impator: quo aduixit extitit. z non solũ bec sed z alia innumerabilia facinora gessit: que in ānalibus genuẽsium optime tractantur. Itãz velut alter Themistocles de instantibus quibuscunq; verissime indicabat: z de futuris calidis sime cõiiciebat.

1361

Laurentius Cellius: p̄mus z sexagesimus venetoz dux. Joãni Delphino hoc āno successus oncavit ānis. 4. Vir etiam naualis belli insignis: qui z multa classis bello strenue gessit. Sic cum classis prefectus esset: z nō longe ab vrbe p̄sisteret absens omniũ p̄sensu dux electus fuit qui sua sapientia licet multa incommoda a Genuensibus pertulisset non minora z ipse iisdem tulit damna. Boziens deniq; cum multo reipu. incomodo apud sanctã Bariatã Celestinoz sepellitur. Ac sic nunc tertiodecimo huic libro finem iponemus: cũ ea que sequũtur propter nouas religiones z Scismatũ pturbationes lögã exigant orõnez.

Fratri Jacobo philippi Bergomẽsib^o: ordĩs fratru eremitaz diui Augustini: in oĩmoda historia nouissime cõgesta Cronica z supplementuz appellata: liber q̄rtusdecimus felicĩt incipit

Carol^o. 4.

Papa. 109.

Urbanus eius nominis quintus. papa

1363 1362

Urbani Lemonicensis monachi Sulielmi ordiſ ſci Bndicti antea vocat^o: ſciq^z Victoris apud Baſiliam abbas: tūc apud vicecomites i Italia legat^o degenſ: Innocētiſ ſuffect^o: ſedit añſ. 8. 7 mēſ. v. Cretoꝝ doctor: 7 ſingularis vir tuſ ac vite ſciſſime vir: qui pōtificate ſuſcepto ad tuēdam libertate ecclia ſtica aiuz adiecit. Et Egidiuſ hiſpanuſ ſic dictuſ ē iterato cū maxia auēte i Italia miſit: qui Bernabouē vicecomiteſ deiecit. Quo ſupato: ipe pōtifer ſ^o ſui pōtificar^o ano Romā venit: ubi 7 mltas edeſ tū ibi tū viterbij: 7 i mōteſ ſlaſcoe ſtruxit. Ibidē ēt aploꝝ capita diu qſita tadē apud ſca ſcoꝝ iueit: 7 locelliſ argēteis pōdeſ i lateraneſi baſilica ad ipſi^o mai^o altar^o cū magna veneratiōe pūte pplo collocavit: deſerāt eim i honore eē pp hoiz ignozatiā. Quē ēt 7 turcoſ pdicari mādauit. Ad hūc āt brā Brigida Suetie pncipiſſa cbzo pmoita Romā p uēit: cui reglāz ab ea captā ſfirmavit. Joāne Paucub^o Roma reſſur^o aglic^o copijſ tā de pſcit: qſ Egidioſ ſſeruauerat: 7 cū Bononie ſub legato Romadiole reliquit: 7 ipſe i gal liſ reuerſuſ apud Baſiliam interijt.

Piſani q ſupioꝝ āno ſ flozētioſ bellū mouērt: h āno a flozētūſ Saleoro malateſta duce adeo pſligati 7 ſuſi ſſ. vt ad ſpectaculū flozētini ppli mille piſanoꝝ flozētiā i curib^o ipozati ſint. 7 p vniuerſā vrbē ignominioſe recti ſūt. Quāobcām piſani i Gabacurtoſ ciueſ ſuoſ ppo tēteſ oē crimē reuulerūt: q pecuniaſ reipu. ſubtractaſ militib^o nō pſoluiſſēt. Et idcirco Joā ne angelū exulē Bernaboui aiēu reuocarūt: qui venieſ gabacurtoſ ciuitate expulit. 7 ciui tateſ bzeni i ſua ptateſ redegit: pōtifer nū iter piſanoſ 7 flozētinoſ poſtea cōpoſuit.

1354

Adar^o cornari^o 7. 7. 60°. venetoꝝ dux: poſt Laurētiū ducē creat^o: ducauit añſ duob^o vir certe erudit^o: 7 oiz ſue etat^o eloquētiffim^o: qobzē dū legatioē apud Carolū ceſarē fugēt eq ſtri dignitate iſignit^o ſuit: hic iūto magratuſ bellū i vngaroſ optie geſſit: 7 rē ſua publicā p id tpl pegregie tutat^o ē. morieſ tedē i maiori capella ordiſ pdicatoꝝ ſepelliri iubēſ.

1365

Nicholaſ acioloſ equel flozētinoſ: vir ſtrenu^o: 7 i reb^o gerēdiſ ſapiētiffim^o: h āno i Apulie regno gubernatoꝝ exiſteſ: Neapoli etatiſ ſue āno. 56° morit^o. Quo mortuo nōnulli tumul t^o i ipa puicia 7 regno exorti ſūt.

1366

Brigida

Brigida Suetie pncepſ: virgo Chzi deuotiſſima: h āno iā noua religioē iſtituta: moaſterioꝝ dupliciū viroz. ſ. 7 muliez: p ei^o ſfirmatiōe ac voti cā: ad vrbānū pōtifice Romā ex Suetia Meritia cū igēti comitatu 7 religioſo venit. Cui pōtifer ipſe regulā a deo ſibi dictatā cō firmavit: huiuſce tū religioſiſ p m^o iſtitutoꝝ 7 auctoꝝ Baſiliū i Grecia fuiſſe ſerē. Sed ecclia ad tollēdaſ hoiz ſuſpitiōeſ 7 murmuratiōeſ p tpa ipaz religioez diſſoluit. Quā quidē religioez: bec ſpū ſco iſpirata renouare h mō iuſſa ē: vt vtrozūqz edificia onera bñi. hitatio nel iū ita ſeuicte: vt d vna ad aliā niſi vrgēti necēitate trāſire nō poſſz. Baſilicā tū voluit eē cōez. Ita vt freſ i iſeriori pte. Sorozel vō ſeozſū i ſupioꝝ officiu exoluerēt. Quoz ſane mo naſterioꝝ curā pncipalē Abbatiffē eē voluit. Friū^o rātūmō diuina miltaria aſſignauit. quoz rū vñ eēt qui pſelloꝝ vel pō: appellaret: aliſ pſelle voluit. Caipſa moaſteria poſſeſſioeſ 7 redit^o hze voluit: ad ſrem 7 ſozoz ſuſtētatiōem. Quoz viet^o 7 veſtit^o ad abbatiffaz ſpectare decreuit: nec huiuſmōi ſozozel aut freſ moaſteriu egredi valeāt: niſi magna 7 euidēti necēi tate 7 de abbatiffē lūia. Iūiuſmōi tā freſ q ſozozel pſecrari iuſſit. bi āt religioſi tā femine q marel griſeif veſtimētif vti iubēſ cū clamide griſea deſup cruceſ hñſ rubeam. Carnib^o vtū: 7 regulā diuini pziſ Aug. pſiteſ additiſ Brigide ſce pſtitutiōib^o: 7 tā i friū^o q i ſozozib^o certū aſſignauit numez: que oia ipa ſciſſima Brigida virgo ſibi adeo ruelata 7 dictata ſa ſa eſt. Quāobzē ipſe vrbān^o pōtifer 7 reliqui ſūmi pōtificeſ multi auēte aplica. Regulā hu iuſmōdi pūilegio ſpeciali ſfirmatā 7 approbatā eē voluit. Apud Italia āt hui^o religioſiſ pau ca hēnt moaſteria. In Suetia vō 7 Germania magna 7 oppulētiffima ſerūt: bi quidē religioſi pſeſſioeſ ſeculariū alioꝝ moze audiūt.

1367

Ordo Friuſuatoꝝ fruꝝ: vrbano iſto quito pſulāte apud Senā Etburie vrbē iūtiū ſūpſit: bi p mo nāqz turmatz p domoſ ſeculari hitu religioſoz moze: cū igēti charitate 7 ſimplici religioſitate: i ſudore manuū ſuaz i vñū viuere 7 deo deſeruire cepūt. Quoſ cū ſūmuſ pōtifer ad ſe vocaſſz eoz vinēdi modū plimū approbauit. quib^o 7 tūicā albā cū caputio pteptibili ad mūdi pteptū ptulit: 7 eiſ p hitu ipioꝝ deſignauit. Et ad eoz ptectiōem n epoteſuū pte ctoreſ aſſignauit. Qui ad honeſtādū religioſiſ hitū ipe auēte ſibi pceſſa. Griſe a clamide de ſerēdā ptulit: quoſ ēt multil gratiſ 7 pūilegiſ cōmunit: 7 per pūilegium clericoſ apo ſtolicoſ nūcupauit.

Carolus. 4.

Ordo item nou^o canonicorum regularium: qui regularit^r Scopetini nūcupā^r i Senēsi agro loco scī Saluatoris p^r hec tpa a venerabilib⁹ z religiosi⁹ p^rib⁹: Stephano videlicet z Jacobo Andrea Senēsi⁹ ordi⁹ Eremitaz diui Augustini initium sumpsit: qui quidez ordo Cōgregatio scī Saluatoris postea appellata fuit. Quā quidē Cōgregatiōem Gregori⁹ vni decim⁹ huius vrbani successoz approbavit z isigni priuilegio iter canonicos regulares desigⁿgnauit. Hi plane religiosissimi viri existūt: z ob memoriam reuerētiāq³ sue religiōis z p^rimi habit⁹ semp claustrale signū v³ habitum album cū scapulare albo z alia super Camisiā lineam deferre voluerūt. Ex re⁹ditib⁹ eim regularium mo^re viuūt: nō predicāt: sed cōfessio nes aliorum mo^re audiunt. Magni quidem precij: maiorisq³ opiniōis i dei ecclesia nūcup⁹ q³ habitū sūt.

1367

Andreas P^raren⁹. 63° venetoz dux: post Marcū comariū: hoc ip⁹ āno ex pcurator⁹ sancti Marci vno oium cōsensu ipso h³ plimum in itēte creat⁹: ducavit ān⁹ 15. Quē certe veneti oēs Numā pōpilitū appellauerē: qui nō fraude: nō ambitiōe: nō insidijs: nō muneribus aut precib⁹ Ducat⁹ munus acquisiuit: sed ipse quesit⁹ rogatusq³ ac precibus fatigat⁹: atq³ coactus vix illum admittere voluit: vnde factum est: vt cū honorem z dignitatem fugeret: honore z fama illustrior factus sit. Qui cum instantib⁹ bellis pnceps creat⁹ eēt: aium p^rstim⁹ tot reges: tot p^rincipes: totq³ potētat⁹ z senatū isurgētē suavit inicitū. Ipso nāq³ ducante: z Ludouico apō vngaros regnāte: Andronic⁹ paleologus: Joānē calū Cōstātinopolitanū ipatorē genuēsū aux⁹: frer⁹: quib⁹ isulā Tenedon p^rcio pmiserat. Impio deturbare ām⁹ e: qd quidē maioril discordie iter genuēsē z venetoz causa fuit: vt infra dicem⁹. Erat tamē apō genuēsē vni⁹ fregosi⁹ creat⁹ dux: z Frāncisc⁹ senior carrariēsis apud Patavinū in regnū p^ri successerat. Genuēsē igit⁹ decimo Andree ducat⁹ āno cū afficiuissent i societatem belli Ludouicū vngaroz regē: Frānciscū carrariēse: Austrie ducē: z Aquilee p^ritarcham: odiū qd i venetos iādiu pcepāt: denno ondere conati sūt. z Lucianū Auriā prefectū: classis p^rstituerūt. Veneti vō qui cū Perino lusingāo rege Cypri: z Bernaboue vicecomite sentiebāt. Carolū genū sue classi p^refecere: qui cū genuēsib⁹ p^rgrediēs: p^rmo suo p^rgressu⁹ genuenses supior fuit. captis eoz quinq³ triremibus: Lucian⁹ autem aio p^restās suscepta clade: igenti classe compata totū Adriaticū mare cū maximo venetoz icōmodo percurrit: z apō Faderā vrbē statiōe firmata i venetos duxit. Inde paulopost polā mouēs vniuersā venetoz rū classē eo i portu supauit z cepit cū maxia hostiū cede. Oppugnabāt z tū alijs i locis veneti terra mariq³ a carrariēsi z reliquis locijs: quos dixim⁹. Interim Lucian⁹ in bello mortuo: Petr⁹ ei⁹ ff loco ei⁹ suffect⁹ sexagūa triremiū z tonidē nauigiōz classe p^rata: Venetias hostili aio p^rēdit: z statim Gradū Comaclū: z captulas capiēs direptis ciuū bōis igne apposito exulsit: Inde i Clugiā digrediēs part⁹ terroze cepit z destruxit: cū maxima venetoz militum cede z captiuitate. Quā fractus p^rinceps: fractiq³ ciues omnes: cum terra mariq³ auxilia nequaquam sperarent: pacem a genuensibus petiere: z cartam z atramentum mittentes eas accepturi leges quas genuenses imposuissent. Genuenses vero superbia elati venetos reijciūt. nisi se: suaq³ bona ac mulieres traderent. Fā enim genuensei vniuersa cir cūqua³ cepāt castella. z itabāt iāiā vrbē igredi. S³ pnceps z veneti oēs genuēsū respōsis moti: vltima desperatiōe ducti: ad tuēdā p^riam tuēdasq³ vxozes z liberos aium assūmūt: z stati deductis an fauces portus catbenis ferreis: positisq³ leuib⁹ ac Scaphis quibuscūq³ cū bōbardis ml⁹tis: eo. n. tūc bōbar de p^rmū a quodā thentonico inēte fuerit. post lōgā pugnaz genuēsē repulere: ne vlteri⁹ p^rgredi i eoz estuarias possēt. Interi at Andreas inicitūm⁹ pnceps dū acriter obsideret: z iā pene comeatu deficēt. Bernaboue vicecomitē Lalo Joānem Cōstātinopolitanum imperatorem amicof suos sollicitat: vt Bernabos apō genuā: z impator apō perā genuēsē bellis lacefferent. De venetis tū certe actum erat: si genuēsē euulsēt comeat⁹ mari venetis importari. At genuenses multis grauissimisq³ bellis impliciti tandem capta Iustinopoli incensaq³ Pola: post ml⁹tas vtrinq³ datas z acceptas cedēs vter q³ populus tam diutino bello fessus. Aymone Sabaudiensium comite procurante: pax h³ modo composita est: vt scilicet vngarie regi vsq³ ad decennium veneti singulo anno septem milia aureorum persoluerent: ea tamen lege: vt rex nullibi in Dalmacia Salem fieri permitteret: vtrq³ patriarche Aquilegiensi in Foro Julio eadem maneret conditio que ante bellum fuerat. Ducibus autem venetozum z genuensium inunctum est: vt quisq³ capti nos incolumes dimitteret: de preda vtrinq³ capta nulla mentio habita. Mandatū p^rterea est Patavino: vt ab obsidiōe Taruisij recederet: vtrq³ Arce⁹ z Turres in Stagnis: z ad flu uiozum hostia excitatas statim demoliretur. Terminiq³ inter venetos z Patavinum positi

Carolus. 4.
1370 **A**derin⁹ Lulmai bergomēsis equestris ordinis dignitate insignit⁹ & Bendene vallis Grāba-
ne oppidi dñs: bis ipib⁹ Suelphoz & Sibellinoz vbiqz p̄strepētib⁹ bellis celebrem & vulga-
tam sue magnanimitatis experientiam dedit. Erat eim robustissim⁹ (vt aut̄ vir: & ad labo-
res tollerādos fortissim⁹: & ad cogitādū simul & loquēdum idoneus: & p̄p̄a a factiōe Suel-
pha i agro bergomēsi dux ḡ Sibellinos delect⁹. Qui cū Suelphis tū brixici⁹ tū bergo-
mētib⁹ i castrū sc̄i Laurētij vallis Seriae superioris: quod p̄ Sibellinos tenebat. duxit: obfi-
dēsqz illud: venit Baldin⁹ & Bonofrius suardi cū igenti exercitu vngarozum & factiōis sue
ad sumā duoz miliu sexcētoz: qui ad iuicē dimicātes: tāto eoz p̄fligauit ipetu vt coctati ber-
gomū cū ignominia & icōmodo repetierit: id eiz idib⁹ maij āni. 1372. gestum fuisse tradunt.
Eāobrem elati Suelphi multas direptiōes & vastatiōes in agro bergomēsi Sibellini de-
de re. Quoz motus opprimēdos Bernabos vicecomes: Joānem de Lische & Jacobū de pijs
carpensē: Bergomēsem agrū cū exercitu misit: quib⁹ & Joānes de Iseo miles cū octigē-
tis viris auxilio affuit: qui apud Steganū ḡ Aderinū eundem pugnātes & p̄fligentes post
duras & atroces vtriusqz cedēs ipse: h̄ numero & virib⁹ hostes superiores existerēt nō ifeli-
cē exitum reportauit: sed regredi eoz p̄p̄ulit. Eodēqz āno qui fuit tertius & octuagesim⁹ su-
pra tredeciescentum: quinto nonas Septembri⁹ Sibellini duce Zenono de Tropello. cuz
male pugnassent: in perniciem Aderini castrum Bendene cum vniuersa terra inflamaue-
runt: & eum p̄ozsus euerterunt. Bernaboue deniqz captiuato. Saleacius dux cognita ho-
minis virtute & magnanimitate eū ad se vocatū suū familiarē p̄stituit magnis honorib⁹ &
pereminētijs ac privilegijs extrātib⁹ honorauit: ac p̄pter eius beniuolētiā vniuersam lul-
matē familiam ciuem bergomēsem p̄stituit: singulari priuilegio ab omni bonere ciuilitatis
exemit. Idipz ēt Joānes archieps & Mediolani dñs iādiu effecerat.

Papa. 10.

6570 1371

Gregorius vndecimus papa: natiōe ēt lemonicēsis: Petrus belfortis antea vocatus.
sc̄e Marie noue dyaconus cardinalis: hoc āno i Quinōe oim p̄sensu: vrbano sus-
fectus: sedit ānis. 8. Sic Clemētis sexti nepos ex fratre fuit: vir sane multe inocen-
tie & placibilitatis. Quibus ex virtutibus plurimum ab oibus dilectus fuit. Qui inito pōti-
ficatu statim legatum i Italiam misit: vt res ecclesiasticas recēseret. Inita autem cum Ber-
naboue vicecomite pace: omnia i perturbatiōe fuere: (erant enim oēs p̄ter venetos vice-
comitibus inimici) propter q̄ multa mala iurrerūt. Cum autem Gregorius ea mala q̄
i Italia gerebantur sue absente ascriberet: de reditu suo i Italiam cogitare cepit. Nouerat
etiam eum cuiusdam etiam pōtificis verba. Qui cum Gregorius quadā p̄fidētia familiari
diceret. Quare ad eccliam tuam episcopo nō vadis? Ille irrepidus rēdit. Cur iquit summe
pōtifex ceteris excēplū datur⁹: tuum episcopatum tuāqz eccliam Romanā nō repetis? Qui-
b⁹ verbis pōtifex mor⁹. Statim i Rhodano fluuio paratis vna & viginti triremib⁹: aliam rez
simalā: profectiōem aggressus: Veniam primo: deide Cornetum: ac postremo Romā ter-
restrī itinere Ianuario mēse peruenit. āno. s. 1376. pōtificatus vero sui āno sexto: migratio-
nis autem Romane ecclesie in gallijs septuagesimo. Quo autem apparatu: quāqz incredi-
bili Romani populi letitia susceptus fuerit: nō attinet dicere. Via quippe in vrbe regia suo
idigebāt aduētū: Venia & Basiliac ac priuata edificia ruinā vbiqz minabāt: que ipse ma-
gna ex parte restituit. Nō dico de moribus & vrbauitatibus vbiqz labefactis. Ur̄. n. que
olim vniuersum mūdū ad vrbauitatē redegerat: absēte pōtifice: ad maximā mox rusticita-
tem puenerat. Collocata itaqz i vrbe romana sede. Gregorius sicut bonū decebat pastores:
oia circūspicere cepit. De medelaqz vulnerib⁹ iferēda cogitās: pacē per necessariā p̄ legatos
ab oib⁹ expetere & iter oēs p̄ponere cepit. vtz florentini pōtificis potētiā suspectam haben-
tes: ei pacem reiecerē: & nullū iniurie gen⁹ p̄termisere: q̄ i pōtificem trāfferri posset. Qui-
b⁹ malis morus pōtifex florentinis anathemate notatis oia iterdixit. Sed florentini oia cōtē-
pserē: & sacerdotes i vrbe cōtra ius fasqz celebrare coegerūt. Tum vero pontifex a precibus
ad arma cōuersus: cōciliatis prius oibus alijs: cōtra florentinos bellum mouit. Tādē vero cū
oia accurate egisset: que ad pontificem pertinerent: octauo pontificatus sui anno quinto
kalendas Aprilis intollerabili doloze vesice migravit ad dominū: & apud sanctam Mari-
am vie noue nouo sepulchro cum ingenti omnium gemitu & luctu sepultus est. Eadem ho-
ra mortis sue ignis accensus est. in palatio Quinōiēsi: nec extingui potuit: quoadusque due
partes exulte sint. Quo autem auctore fuerit incensum ignoratur. So autem sublato ma-
ximum scisma: & ingens patrum calamitas atqz discordia: qualis nō fuit ab initio pontifica-
tus subsecuta est.

Ciri bello excellentes.

Agg. v. m. b. H. v. p. f.
bo. f. 1. 7. 9

Caro. 4.

Lucianus auria patricius genuerit nobilissimus: his temporibus etate flores: ac ai et corporis viribus perfectus: perfectus classis genuerit electus: velut alter **Claudius Marcellus** magna dedit virtutis documenta. **Is** enim perfectissimus imperator: cum didicisset Venetos pisano duce quinque triremes genuerit: unum in Romano littore ad Antij portum captiuasse: et ob hoc genuerit **Quintus** fregosium ducem: in suum cum fratre suo in carcere inclusisse: duarum et viginti triremium classe operata: statim **Vaderam** urbem puenit: et in finem prope modum diana venetis primo intulit. **Unde** in polenti portu delatus: ibi venetam classem sedente imperatore: qui erant una et viginti triremes: pugnavitque cum pisano classis perfecto quem tandem vicit: et decem et octo triremes eidem abstulit. **Que** victoria dum prope modum presumata esset: et ea apte videre **Lucianus** vellet: casidem sibi eleuans: lancea sancti iterijt. vtraque tria classes et victorie et victa in vaderam genuerit preter remiges perduxerunt: in eo autem prelio duo milia venetorum captiuarunt: preter eos quos mare absorbit.

Petrus et ipse **Aurea** pro hoc ipsum tempore virtute ai **Luciano** non inferior: maximo in precio apud genuerit extitit: quandoque admiratus classis **Luciano** successit. **Qui** tamquam **Hannibal** penus tanto certis ducibus prudentia prestare visus est: quanto populus venetorum etas maritimas gentes potentia antebat: hic eius mortuo **Luciano** predicto: nouem triremibus et triginta barchis classi additis: statim ad **Vaderam** venit: et inde cum sexaginta triremibus et totidem alijs nauigijs in portum venetum ducent **Bradus**: **Comacium**: **Ruinum**: et **Carpulas** vi cepit et icedit. **Et** cum didicisset venetos catbenas portui suo addidisse. **Clugiam** se intulit: quae egregie munita atque defensam tandem vi cepit. **In** qua sex milia elugiesium et venetorum interfecit pudicitia mulierum: velut alter **Marcellus** optime fruata: in ea est nonigentos quinque ginta ex hostibus cepit: et eos **Vaderam** misit. **Unde** **Bebas** caput **Aggeris**: vicum sancti **Laçari**. **Dathemaucum** delatus igni omnia cremavit: et **Laurum** et multum oppugnationibus portus est: et inde pupillam vicum petijt tribus milibus ab urbe distans: vt **Venetias** inuaderet: quae et obtinisset: sed minus bombardis impulsus fuerit: si eius triremes et barce in canali agi potuissent: vnum quod de imprudentia tantum vir reprehendi potuit: quod maximum pro modico obmisit. **Si** eius clugiam dimisisset et mare a comaribus venetis clausisset: de venetis certe victoria reportasset: sed dum clugiam captam communitate inuenit a venetis ibidem clausus: tandem cum suis in genu venetorum perfectum plures inuare aniteret bombardis ictu percussus vitam euomit. **Quo** mortuo posternati sui in suas naues igne apposuerunt.

Carolus genitrix vir iter venetos non solum etatis sue: sed et pro temporis litteris ornatissimus: hisdem temporibus iter venetos rebello gessit ita clarus fuit: vt alter **Camillus** merito ab eiusdem appellari possit: quandoquidem in hoc clugiesi bello: quod genuerit cum venetis difficillimum ac periculosissimum gessit: hic enim primo impetu cum vires **Petri** **Aurie** sustinere non posset in orientales genuerit riparia delatus: in ultione genuerit omnia ferro et igne vastauit. **Unde** in **Alexandria** ad nauigam nauem genuerit ex **Alexandria** redeunt et fugientem in cretensi portu cepit. **Cuius** mercemonia trecenta milia aureorum valebat. **Qua** re audita veneti eum cum magno fauore reuocarunt: quo redeunte veneti clugiam inuadere statuerunt: et duas naues in portu clugiesi statim dimiserunt. **Genuerit** sescentis tamen omnem presidium venetorum cepissent: nisi hic perfectissimus vir affuisset: qui multis percussus vulneribus eos repulit. **Hec** tamen est ipse genuerit superasset: sed maximum caccerrimum commiserit plures: nisi **Petrus** auria perfectus ictu bombardis iterijt. **Sed** eo mortuo genuerit pedem referre ceperunt: ac sic victoria **Venero** cessata est. **Innumerabiles** enim genuerit eo in prelio capti dimersi sunt. **Eo** confecto bello est **Bucicardus** regis francorum naualis exercitus supremum ducem: duos operes **Parauino** principi afferre cuperet: plio ingenti gloriosissimoque superauit: que omnia a **Leonardo** aretino et alijs oratoribus copiosissime scripto mandata sunt.

Nicholaus est pisane patricius venetum: vix bello scientissimus: cum predictis floruisse constat: qui postquam multa strenue gessisset cum apud **Polam** aliquando male pugnasset a venetis abrogatus in carcerem coiectus fuit. **Sed** veneti a genuerit oio apud clugiam superati et aio posternati: cum nulla salutis spes esset: pacem exposulantes eas accepturi leges: quas **Petrus** auria victor daret: statim clamor incerto auctore in senatu auditus est. **Venetis** in **Aria** vicum pisaneum genuerit habentis victorem: qui eos vincere nosset. **Quo** clamore audito e vestigio dux cum senatu in carcere de secedit. **Victorem** e carcere eduxit: et apprehensa eius manu bello maritimo perfecit. **Cuius** auxilio et prudentia res veneta seruata est.

Albicus **Quintus** **Romadiole** oppidi comes: vir domi nobilissimus: et trecentis belli insignissimus imperator: hisdem temporibus fato quodam in militari fecit mutationem. **Superioribus** enim temporibus itali omnes arma ferre et tractare inuenerit per equites externos mercede ductos bella geri per **Italiam** consueuerat: sed hic ingenio suo nostros bella gerere optime docuit: quibus se deinceps **Itali** ab intestino et externo hoste tutati sunt: hinc antequam **Bernabos** vicecomes armauit: qui externo

Carolus. 4.
 militi sepe pgressus supior victorq; evasit. Et vniuersa gēte externā: q̄ vicecomiti fuisse cō
 fueuerat breui lōbardia expulit. Bernaboue deide a nepote: vt ifra dicem⁹ i carcē cōiecto:
Albricus stipēdio dimissus: italis oib⁹ qui arma terre pceperāt sese ducē exhibuit. Qui tāta
 militū copā sub vexillo s̄ci **Georgij** repēte coegit: vt z **Britones**: **Thentonicos**: **Anglicosq;**
 qui a nostris mercede pducti puincias nras sepe euertere: diripere z ifelare p̄fuerant
Italia expulerit. Fuisse eis ferūt quadraginta equitū milia externos: quos **Albric⁹** cū duo
 decim milib⁹ cōgregatis expulerat. Institutiōi at̄ huiusmodi militie **Albric⁹** hic addidit no
 uū ornamētum: q̄ vbi vsq; i presens t̄ps: thozacef: ocreaf: brachialiaq; ex corio milites idue
 bant: ipse ferro z callibe torum armari boiem p̄mum docuit. Huius. n. **Albrici** ductu auspi
 ciusq; z disciplina militari secuti sunt **Bratius** mōtonus **Albrico** domesticus. **Sporcia** cū
Laurētio attēdulo: **Paulus** vrsin⁹: **Dostarda** forliuensis: **Tartaliaq;** lanellēsit: z **Thoma**
sin⁹ cribellus mediolanēsis: z alij complurimi. Externis **Italia** pulsif z **Salacio** vicecomi
 te p̄mo duce defūcto. **Albricus** a **Radislao** rege i regnū vocat⁹: magnū comestabil⁹ ab eo
 creat⁹ ē. Et **Neapolim** statim mouēs vrbe diu oppugnauit: quā tāde magno impetu capraz i
Radislai p̄tatem redegit. Qua victoria territi reliqui r̄gni p̄ncipes: ciuitates suas i reg⁹ de
 ditiōem deduxere. Hinc at̄ inuictissimo ipatoxi dicere ausim. **Italos** plus debere quā oibus
 ducibus qui ante z post eum fuere.

Robert⁹ cardinalis **Sebbenēsis**: his t̄pib⁹ lris z ai virtute apud **Gregoriū** p̄tificē in p̄cio fuit.
 Quē quidē cū sex milib⁹ **Britānoz** equitū i **italiā** legatū misit: qui p̄ **Taurios** ingressus: ad
Bononie portas p̄fedit: nō tū agrū vaiare pmittēs: nihil pficiēs: cū florētini **Rhodulphum**
Baraneū cū copijs ad bononiēses misissent: legat⁹ deniq; i **Cesena** i **Hiberna** p̄cessit. In
 qua vrbe **Cesenatef** post aliquot t̄ps i tumultū excitati sexcētos **Britones** iterfecere: z cete
 ros vrbe eiecerūt. Sz legat⁹ p̄ arce eos itroduxit ad iniuriā vindicādā. Qui cedib⁹ ac rapi
 nis oia fedātes: solis speciosis feminis ad libidinē retētis: reliquā multitudinē p̄uicio affectā
 deturbauere. **Soroliniēses** at̄ ad p̄ma libertatis signa p̄ florētinos ostēsa. **Simbaldū**: **Cecū**
Pinū: **Joānē**. **Thebaldūq;** **Ordelaphol** a **Delagura** legato pullos i dñum vocarūt. hunc
Robertum cardinale: postea mortuo **Gregorio** p̄tifice: octo cardinales i scismate q̄ vrba
 nus sextū elegerūt: z **Clemētem** septimum appellauerūt. **Uiri** disciplinis excellētes.
Joānes **Vocati⁹** de certaldo natiōe florētin⁹: poeta z p̄hūs atq; **Astronom⁹**: nec z ameni ige
 nij latina p̄riaq; ligua i scribēdo celeberrim⁹: 13 āno cū q̄dragintaduof ānos nat⁹ cēt e uita
 migravit. Qui z ifrascriptos edidit libros.

1575

De Genealogia deorum	libros 14	Quorum principuz est. Si satis ex relatis.
De mulieribus claris	libroz 1	Pudie mulierum egregia.
De viris illustribus	libroz 1	Exquirēti mihi quid ex labore.
De mōtib⁹	libroz 1	Surrexeram equidē fessus.
De fontibus	libru 1	Postq̄ de montibus z ortu eorum.
De fluminib⁹	libroz 1	Figmento poetico traditum est.
De stagnis z paludibus	libroz 1	Et si nōnūq; e stagnis.
De nominibus maris	libroz 1	Modica laboris assumpti.
Eucholicorum versibus	libroz 1	Tindare nō satius fuerat.

Belloz opus egregiū p̄tificū **Romanoz** gesta p̄tinēs: z **Scismatū** bellozūq; p̄cipue eozuz
 que fuerūt i **italia**. **De** rebellioe terraz ecclie. **De** bellis florētinoz cū duce mediolanēsiuz
 z cū **Aragonū** r̄ge. **De** **Tartaroz** victoria q̄ turcos. **De** victorijs **Sigismūdi** q̄ turcos. **De**
beresib⁹ **Hobemoz**. **De** captioe **Constantinopolis**: z alijs circa materiā turcoz. **Menacula** at̄
 lingua multi extāt libri iocis z vanitatibus pleni: sz s̄ntiaz succo ac meliflua suauitate vboz
 sonatiū repleti: vtpote liber cētū nouoz z **Corbati⁹** ac **Philostratus**.

Joānes de **Rupessia** minoz ordif theologus ifignis: tēpitate hac p̄ter ea que i s̄ntiaz libros
 accurate z docte scripsit: i carcerem trusus: multa de futuris p̄posuit. **De** duob⁹ videlicz an
 thechzistis: z de ecclie p̄culatione: z de cōuersioe oium gētū ad fidē catholicā z alia multa
 que i **Ianni** esse affirmabat: z hec a dño nro **Iesu** **Chzo** sibi reuelata fuisse p̄testabatur.
 Que nō mō euenere: sz oppositi i oib⁹ fuisse p̄tat: huiusmodi p̄notificātes mlti ab initio de
 cepti fuere: quib⁹ satius fuisset silere q̄ talia temere loqui.

Petrus **thomas** p̄tarcha cōstātinopolitan⁹: ordif **carmelitaz** doctor celeberrim⁹: his t̄pib⁹ apud
Samagustā **Cypri** vrbe: post multoz libroz editionē: ac multoz (vt aiūt) miraculoz cele
 britatem: plen⁹ diez migravit ad dñm.

Simonē de **Cassia** ordinis eremitaz: dñi **Aug** doctorē z egregiū p̄dicatozē: p̄ id t̄ps tanq̄

Carolus quartus medicinalē cassiam languēti aīe ad vite iregritatē refrigerio affuisse tradūt. Qui vt verus Euāgelitaz itreps et christi iesu verus imitator oīa ipsius saluatoris gesta in ordinē colligens i quideciz libros diuisit: quos de doctria christiana intitulauit. sed et aliū libz de doctria christiana. De paciētia. De symboli expōne. De speculo crucis. De disciplina spūalium opuscula miro ordie colegit. Ep̄las quoqz edidit plimas documēta saluberria sonātes. Hic Florētie q̄maxie spiritu p̄p̄ie maxio in p̄cio fuit. vbi et monasteriū sui ordis monialiū a solo edifi cauit. quas sua doctria exēplo cōuertit.

Ludouicus et Frācisus Bluidōis Hōzage filij: hoc āno cū Ugolotū eoz fratre natu maiore ob cupiditatē affectati regni octauo die decēbris interfecissent. Mantue diuini sibi assūpserunt. S; paulopost Ludouico defuncto: Frācisus solus regnauit: qui apud Joānegaleacium vicecomitem Ducē diu militaris. p̄clara faciora q̄ florētinosigessit. Adorno deide Galeacio fedus cū venetis. Frācisus uēns ab eis dē copiaz suaz dux electus. Qui p̄mo Veronam deinde Pataviū Venetis acquisiuit.

1376

Antoniū et Bartholomeū Scaligeri Segnorij nales filij. hoc āno decianona die decēbris. p̄re defuncto et sequēti die Alberto eiusdem Segnorij fratre (ex veneno dato apud pesceriam oppidum) morte sblato. Verone et Vicētie p̄ncipatū sumperunt. Verum cū quinqz āniseque regnassent. Antoniū Bartholomeū interfecit quia nulla sancta societas reperit i regno. Sed nec cruentus frater diu in regno quietē h̄re potuit. nec ei parricidiū ipone cessit. Quia paulopost frācisus carrariēsis senio: eidem bellū itulit. quez cuz multis icōmodis p̄turbasset. S; nec euz superare possit. Haleacius vicecomitez ducē i euz cōcitauit. quez tādē supatus et fusus vrbib; eiecit. et ipsas Veronā et Vicētiā vrbes insignes mediolanensi ip̄erio aggregauit. Ac sic Antoni; hic parricida regno pulsus: vagus et pfugus moze Cayn p̄mo homicida dei iudicio debital penas luit. Ac sic scaligeroz regnum q̄ septuaginta et eo āpius ānos cuz summo splēdore perdurauit ob varias eoz diuisiones i Antonio isto Spurio cōsūptū ē. Hec. n. familia quādoqz preter Veronā sui regni p̄ncipiuz: et Cremonam: Parmā: Luchaz: Regiū: Vicētiā: Pataviū: Feltrū et Taruisiū tenuerūt. Et cū essēt potētissimi: Hōzaga familiā: electis bonacossis passerinis i dūno Mantue collocauerunt.

Urbani sextus: papa: natiōe Neapolitanus. Gregorio defuncto: h̄ āno ex Barēsi archiepo p̄tifer creatus sedit ānis. ii. et mē. Vir quidem callidus et iniuriaruz memor ac vindex: qui suscepto p̄tificate (vt par erat) nō pacē inter christianos cōponere itēdit: sed magis cardinaliū et Joāne regie iniurias vlcisci conatus ē: pp̄ q̄ florētios anathemate notatos: vt i suā deduceret sētētiā: absoluit. Qui Joānez Baucuth copiaz suaruz Ducē Neapoli q̄ Joānā miserē: Hic cū natura iquies et ihumanus eēt: apud Nuceriā quosdā cardiales creatis: septē ex veterib; in carcerē cōiecit: dicēs eos q̄ ipsū p̄ antipapa Clemēte iurasse: e quib; quinqz cū Veniā p̄fectus eēt demersit in mare: eo eniz ob timores Caroli Apulie regis cōcesserat: boiem certe ob minus iuste postulata: ad iracūdiā q̄ eū p̄pulerat. Cūqz ibidē vsqz ad Caroli obituz p̄ ānū permāssisset: Tādē Romā reuersus est: Ibiqz p̄firmans ecclesie ciuitatib;: inde Neapoliz accessit: vbi et Ladislaū Caroli puerū ac Joannā eius sororē a paterna hereditate deturbare ānixus ē. S; re ifecta Romā rediēs: cum magno apparatu et honore exceptus ē: vbi ad quosdā insidias deuītadas: nouez et. xx. cardiales vna die creauit: in quibus maior pars Neapolitanoz fuit: tres vero Romani fuerunt: Quibus creatis: paucis supuixit dieb;: mortu; at Rome in basilica beati Petri sepellit;: paucis eū tāq̄ rusticum et in exorabilem flentibus.

Papa. xii.

1378 6577

Scisma secūdū supra vigesimū oīuz pessimū et scādolosissimū qd̄ p̄ nouē et trigita ānos durauit: h̄ āno mortuo Gregorio p̄tifice iūtiū sūpsit. Poruo. n. Gregorio et ei; exequis ex more celebratis cler; ppli; qz ro. Cardiales rogarūt vt romanū p̄tifice aut italicū deligere: dignarēt qui ecclesiā romanā remqz ei; publicā itegre gubernaret. Alii de chustiano noie actū eē. Ideo italicū requirebāt: ne si gallus deligeret: et Romana curia trasnigzar cōtingeret Ro. respu. piclitarēt. Quib; cardiales p̄benigne respōderūt: se pro posse eoz votis obtēpatoros. Irētqz: et bono aio eēt. Aduertētēs igit p̄res Ro. pplim precipitē et icōsideratū expauescere ceperūt. Erat tamen in curia Bartholomeus quidā Barēsis archieps: vir callidus et p̄silio p̄mptus: quē p̄res p̄suluere: qd̄ hac i re facto opus esset: vt Ro. ecclesia in Gallias trasnigrare possit. Itqz vni hoc esse remediū respōdit dicens: vt vnus noie tātuz: et alius re et facto deligar: qui postea sublato piculo inonēt: cuius p̄silio acquievere: Intrātes itaqz p̄res cōclauē ipm Bartholomeuz Barensem archiep̄m solūmō ad delimendos Romādi diligere statuerūt. vt post: nōz i tutiori loco aliū subrogarent. At vero p̄n; cardialium ex gente

Carol^o 4°

Ursina: qui ad pōtificatū aspirabat. nec vllū pter se eo fastigio dignū cōdebat. Ab eē gallū pōtificē electū romāis stati insinavit. Qd cū vulgus p̄stolās audis̄. Cōclane euestigio mltō tumultu effregit. minisq; ac terrorib; p̄res cōcussit. Et cū didicissent italicū. s. Barense crea tū cōquieuit. Leonard^o aut̄ Aretin^o in fine octavi libri suarū historiāz refert qd cū in cōcla ui p̄res de successore deligēdo cogitarēt. Insurgēs Ro. plebs: nullis certi hoīs impulsu: s; suo i petu p̄mota romanū pōtificē ex ciuib; Ro. vel salte italicis creari debet clamabat. hec dicta postulataq; cū nō rōni iconsona viderēt: audir̄ tumult; cresecēsq; multitudo ad vsq; cōcla ue puenit: P̄res timore cōcussi: vt pp̄lo morē gererēt: Bartholameū Barense archiep̄m pa tria Neapolitanū eē collegiū cardinaliū pōtificē creauerūt. Urbanūq; sextū appellauerūt quē posteris dieb; cessate iā metū: Romani vt pōtificē venerari p̄suaserūt: et vt de more p̄ncipib; p̄ orbē cardiales p̄ lras sollēnes id insinuare dignarent. Erat quippe Urban^o vt dixiū nā rustic^o: igratus: inquietus: et inexorabilis: et p̄pea oīa subsecuta sūt mala et scismata. Et cū pre ter spem ad tāte dignitatis fastigiū euectus fuisset: itolerabilis oībus videbat: cui; ibumātas iduxit p̄res aliorū aspice. Itaq; inter se clāculū de hac electōe p̄questi: cū et metū et ppli Ro. violentiā icusarēt: dissimulata ad t̄ps indignitate. cū bona pōtificē venia Anagninū petierunt deniq; breui fundo trāsfugierūt. Ibiq; Joāne regie securitate cōfisi: octo cardiales aluz pōtificem elegerūt: Robertū cardialez Bebenesem: qui antea vt dictū ē legat^o i italia fue rat. Cui et septio clemēti idita ē appellatio: hac sic p̄ orbē lris disseminat: hāc verā esse electi onē. Clemētemq; vey et idubitatū c̄bi vicariū. vbi vera fuerūt suffragia. qz coacti a pp̄lo ro. italicū pōt^o q; gallicū delegē. Et hic magna discordia magnūq; scisma i ecclia dei oriri cepit: vt duo in ea dicerētur capita. Urbano p̄ncipū chr̄ianoꝝ p̄s: et p̄s Clemēti fauē cepit. Italia eim: Germania: et pauonia Urbano. Clemēti fo Gallia: bylpania: et cathelonia: ac Britānia adbesit: Cardiales aut̄ Balli multas villas: vt bes et oppida diripe et occupat cepūt p̄ Urbanū: et nō mō hac in re disputare: s; armis et cedib; cōtendere ac disceptare ceperunt Clemēs vō post multas datasa cceptasq; clades: i Ballias cū sua curia p̄fect^o ē: vbi apud Aui nionem vt pōtificum moris erat sedē cōstituit: vt verus pōtifex a Balli oībus venerat^o est. se ditq; annis. 13.

878 1379

Vicislaus

1380

Vicislaus Caroli ipatoris filius. tertius et vigesim^o germanoꝝ ipator: h̄ āno p̄re de fūcto: cū iā vna cū p̄re ipasset ānis octo solus post p̄rem cōfirmat^o: ipavit ānis. 22. q̄ uis impij b̄ndictionē a p̄p̄ nūq; obtinuerit. Totū eim vite sue t̄ps i extrema germania i occio et libidib; cōsumpsit. pp̄ qd ab electoib; tandē iperio depositus ē. Catharina Senaz etburie vr̄bis oriūda: p̄dicatoꝝ tertij ordis virgo sc̄tissima ac p̄clarissi ma: h̄ āno etat^o sue. 3. Rome (multis patrat^o miracul^o et spu p̄p̄betie admōm illustrata) vite sue finē fecit. Cui^o sc̄tissimū corp^o i Basilica de la Hierua ordis p̄dicatoꝝ maxia cum ppli frequētia delatus ibidē euz celebr̄ veneratōe tumulat. Quā sc̄tissimā v̄ginez postmōz p̄ius p̄ p̄p̄. āno saluti n̄re. 14. o. calēdis maij in scaꝝ v̄ginuz nūero merito aggregauit. Que q̄n te lactant^o: q̄req; v̄tut^o fuerit: idē pōtifex memorabili relatu p̄secutus est.

1381

Carol^o regio ḡne: a Carolo illo qui Dāphredū Apulie rege supavit exor^o: h̄ āno ab Ur bano pōtificē i italia p̄ Joānaz regiam vocat^o. Ex vngaria cū octo milibus equitum venit Urbanus. n. indignabat regie: eo qd Clemēti antipape faueret. et qd Ludonicū Andeganē sem francoꝝ quondā regis filiū ad successionē regni i filiū adoptasse ferebat. Et p̄pea hūc Carolū virū clarissimuz iā diu i Tarusino bello cognitū qui magnas copias aduersus ve neros ductabat ex vngaria vocauit. Qui ex vngaria delicēdens: tādē in Aretinos puenit: eā vr̄bē Guelphoꝝ et gibellioꝝ discidio agitata: in deditōez accepit. Nec moratus floretinū aptum bellum intulit. S; floretini datis qdragita milib; numū auri pacē redemerūt: et ab eis recessit. Post hec Romā ad vrbānū pōtificē p̄fectus est. v̄sitatoq; ex more pōtificē: et pa rat^o ad belluz necessarijs: mox Neapoliz petijt. Captaq; regina et ducib; ei^o supatis regnū obtinuit. nec multopoli ēt reginā interfecit. Regnavitq; ibidē ānis. 4. Anno dein seqntij Ludonico vngarie rege sine liberis defūcto: cū vngarie p̄ceres regine relicte gubernatiōez equo aio nō ferrēt. Carolū hūc regē accersuerūt: qui i vngariā p̄fectus: cōi pp̄loꝝ p̄ncipū eq; fauore regiā coronā accepit: s; nō ita multopost āno. s. 1385. regine dolo interfectus fuit. Nicolaus Guasch^o sedus Sennesium dux. h̄ ipo āno P̄nico fregolio duci success^o ducavit an nis. 9. Vir quidem prudētissim^o atq; magnāns. pacis amator et p̄curator. Qui cum remp. i magnis belloꝝ pturbatōib; et diserietum p̄ Bernabouez vicecomitez et caretiof: qui Mau lum et Albigenā ciuitates occupauerāt: tum etiā p̄ venetos offendisset. didicisq; Petruz Auriā clasif sue. Admiratus i clugienti bello fore interfectus. Nec Darupbus Antia ei

dem suffectū potentie venetoz resistere potuisse qui **Lugiam** (cū magna gemmēsiū occidiōe) redemissent: postq̄ multis icōmodis venetos p̄ eūdem **Marubū** pturbasset: & **Tergestios** eidem rebellare coegisset: ac **Iustinopolis** vi captā icendisset: & pari mō in **byria** **Polam** destruxisset. Reip̄. sue cauēs eodē āno: quo magistratus inijt: pacē diu p̄ **Hymonē Sabaudie** comitē iter ip̄as vtrasq; ptes tractatā q̄libētissime accepit. qua p̄fecta & sub formula cōclusa etiā **Albiganū** & **Haulū** ciuitates a carethinis ablatae recepit. Inde q; classez in gre ciā in subsidū callo **Joānis** a cātaculino iperio pulsi trāsmisit. & eū in iperio restituit. Ipe aut̄ quo ad vixit. vniuersam repub. in pace p̄tinuit.

Ludouicus Andegauēsis dux: & francoz regis frater: **Caroli** regis **Apullie** inimicus: quem diximus a regina **Joāna** adoptatū: hoc āno cum quinq; & quinq; galloz milib; in ita liam cōtra **Carolum**: & vt **Urbanū** pōtificem p̄ arma deiceret: venit. **Luuis** aduētus maxime florentinos & aretinos cōteruit: eo q̄ **Aretini** **Carolo** perēt. & florentini eidē obsequere. in lō bardia itaq; veniēs a **Bernaboue** vicecomite pbenigne & comit̄ except̄ & comeatu pecūiis q; adiutus ē. Inde per **Erburiā** iter faciēs ab exulib; aretiniis impulsus. post multas cedet vna cuz exulib; gibellinis p̄ milites suos vrbē **Aretij** cepit ac dirupuit. Qua in preda vrbis ep̄us & **Leonardus** bistoric; adhuc puer cuz gēitore atq; alijs plib; nobilitonib; vris ab exulibus capti & in carceribus macerati sūt. S; cū **Ludouicus** **Neapolim** puenisset & biēnio **Ca** rolum in **Apullia** debellasset: tadē interiit. Quo mortoz **Andegauēsis** milites dissipati cō silio carētes. vini medicatē i priam redier̄. **Andegravi** at̄ qui **Aretij** ciuitatē **Ludouici** noie possidebat: intellecta ducis sui morte: vrbem florentinis vendidit.

Joānes galeacius vicecomes: p̄mus **Mediolanēsum** dux: **Galeacio** maria p̄e iā tribus ānis defuncto: diuisaq; in se & **Bernabouē** p̄num dñatic ne: cum tota insubria in **Bernabouē** declinare cerneret: & eum plurib; machinationibus interficē temptasset: h; āno cuz insidys e **Papia** **Mediolanēsi**z p̄ficiscēs. **Bernabouē** ip̄m patruū & focerū suū sibi obuiam factum interceptit & captū in **Tricij** arce vsq; ad mortem custodiuit. Quo captiuato & filijs eius fugatis: **Mediolanum** & reliquā ptem dñioz suoz obtinuit: in quib; & .20. ānis postmōm regnauit. Cui potētia cum antea p̄ se maxima eēt. acenitibus postea **Bernabouis** opibus: formidabilis omnibus eē cepit. Unde cum **Antonius Scaliger** & **Franciscus** senioz carrariensis granissimo bello iter se decertarent istigāte cārario qui aliquātulū subcūberat: a **Galeacio** vicecomite adiutus: **Scaliger** supat̄: & ab eisdē pulsus. Et **Verona** **Vicentia**q; in **Galeacij** potētia puenere. **Paulo**q; post ēt **Franciscus** ip̄m cārariū paucis mētib; obseſsū cōp̄hendit: & **Pataui** potit̄ ip̄m **Franciscus** apud **Triciū** in arce vna cū **Bernaboue** p̄petuo carceri dānauit. **Franciscus** aut̄ e filij fuga salutē sibi acquisiuit. Inq; cū exercitū in **Erburiā** ducer̄ & apud **Caselerū** agri **Bonomēsi** vicij florentinoz & **Bonomēsiū** exercitū obuiū hūit: cuz quib; pugna cōtra: adeo eos oēs **Ducib; Accio** **Ualdio** & **Tantodescho** **petramala** clarissimis rei bellice vris p̄triuuit: vt **Bonōia** terrore cōcessa ip̄ius iugū. stati sberit. **Paulo** post **Pisani** **Senēses** ac **Perusini** trepidātes sese sue ptati vltro tradider̄. **Luceſes** vō haud multū a parēdo deliterūt. que res maximū florentis timorē icussit. Duodeci. n. ānis p̄tinis bellū p̄ulerāt: vbi decies centena & ducēta sex aureoz numū milia h; ip̄m eos p̄soluisse fertur. Deniq; āno dñi. 1402. adhuc nihilominus **Galeacius** bellū h; florentinos aceriter cōtinuāi durusq; vrbē obseſdēs cū nulla āplius salutis spes nisi in deditōe esset pazq; a parēdo distaret. **Galeacius** ipe apud **Belegnanū** agri **mediolanēsi** oppidū ispata morte cōump̄t̄ est. **Luuis** corpus **Papie** delatū regijs exequijs in sacristia diui **Augustini** tumulatu est. **Suerat**. n. hic clarissim; princeps: natura p̄cerus: elegāti aspectu: lris doctus: & celebri eloq̄ntia clar;. igēio callēs: ac i agēdis astur; & sagax. **Dual** vxores duxit: **Helysabeth** **Bobemie** regis filia ex qua **Valentinā** solā genuit filia: quā **Carolo** frācoz regi m̄rimonio copulauit. **Alia** **Catheri** nā cōsubinā suā **Bernabouis** patruū filia: ex qua **Joānem** maria & **Philippū** maria duces suscepit. hic eim; cū igentis ai & potētie vir esset: postq̄. 13. ānis sub titulo comitatus v̄tutū i passer̄ āno dñi. 1365. setēbri mēse. **Archiep̄o** **mediolanēsi** oratore misso. ducat; titulū a **Vincissao** iperatore cētum milib; florentis obtinuit: & p̄ man; ip̄ius archiep̄isopi oratoris eodē mē se ingēti pōpa ducatus **Siretū** & alia isignia recepit. **Vixit**q; ea i dignitate ānis. 7. **Tanta** quippe erat ei; ai magnitudo vt ad impiū aspiraret: & nisi tā cito morte preuēt; fuiss; ad certe id pueniss;. **Hic** **Papiensi** vrbē castellū siue regia domū icredibili pulchritudie extruxit in quo tantā librorū copiā cōtraxit. quantā alibi me vidissem emini: leporariūq; cōtiguū muris cinctū iuxta illud edificauit: i quo **Monasteriū** ordiſ cartusienſiū toto orbe celeberrimum cōstruxit atq; dotauit: vbi & corpus suum tumulandū ex testamēto legauit.

Vicissim

1553

Michael maurocen⁹ qrtus & sexagesim⁹ venetoz dux i demo: tui Andree cōtāreni duc loco
suffect⁹ ducavit mēsis⁹ qttuo: vir igenio & ai magnitudie insignis: de quo nihil memoria di
gnū hēmus cum eo āno ex peste absumpt⁹ sit. Cuius autē corpus apō predicatorē i capella ma
iori sepultū fuit. In cuius sepulchro marmoreo: hoc epigramā isculptum extat.

Inclita vitales Michael quem duxit in auras:

Maurocena domus venetū quibus ingens

Speserat: alta parens intercipit ardua fatum:

Lepta ducis virtute potens fuit ensis acutus

Iusticie heu moriens patric per secula luctus:

Antōius Generus: eodem āno Michaele duce peste sublato: duodecima die mēsis octobris: i
quintus supra sexagesimū venetoz dux: eidem etiā absens cōibus suffragiis surrogatus: du
cavit ānis. 18. vir quidem cōsilio illustris: sed prudētia & ai circūspectiōe illustrior. Qui cum
vniuersa ferme Europa & scismatibus ac seditiōibus plimum fluctuaret ipse sua prudētia
senatū pplingz venetuz quoad vixit cuiuscunqz exptem fecit: vix cuz Joānes galeacius vi
cecomes Frācisco Bōzage Mātiano belluz i dixissz. Ipse ex federe Caroluz Alatesta
in auxilium misit: quo Galeacij exercituz apud Gouernoluz pfligauit. Deniqz Antonius
hic oi vita iteger: posteaqz splēdide ac magnifice mltā edificasset & Lugitiā a genuēibus di
rutā restituisz: decimo octamo magistrus sui āno: mēse pmo: plenus dieruz dormiuit: cum
pribus suis: sepultusqz ex ipsius mandato i basilica predicatoruz.

1584

Calo Joānes cōstātinopolitan⁹ iperatoz Andronici filius. filij Michaelis paleologi: hoc an
no ob maxias ipius filij disensionē a cātacufino greculo nobilioze p arma pulsus: ope Frā
cisca garbelusi genuēsis imperiū recupauit. Quāobrem idem iperatoz Frācisco eidez igra
tudinif signū: Bitilenem insulā tradidit: & alios thesauros cōdonauit. Fuerat tñ ātea ca
lo Joānes genuēsis isensibus. Cōtēdentib⁹. n. in se genuēsis ac venetis ipe calo Joānes
venetis fauē: Perā genuēsiū vrbē & Colonia oppugnare cepit: sed ei⁹ Andronicus filius
eidem pzi & venetis hostis Turcoz & Vnlgaroz pfdiis: & auxilio eā accerrime defensauit.
quo terroze pziem eo deduxit: vt in genuensium ptes statim transfret. Quā ob cām res ei be
ne cessit. Bitilene que alio noie lesbos cognominat insula & ciuitas: hoc āno i Frācisca gate
lusium genuensem calo Joāne idem impatore cōcedente deuenit: in cuius posteris vsqz ad
ānum dñi. 1464. per nonaginta ānos pdurauit: quo. s. āno (vt iam dictum est) Abume
tus orbomanus Turcoz pnceps post captā Cōstātinopolim vi cepit. & maximo cū christi
anoz dedecore & strage in suā ptātem redegit. Nec quippe vrbis qua insula nomē accepit
oibus rebus instructa est. Duos portus habet: quoz vnus clausus erat quadragita (vt aiunt)
triremmū capax. Dicta quippe fuit Bitilene a Bitilena Achareis filia. qui tpe diluuij
Deucalionis in eam primus puēnerat: qd quidē nomē in tēpus vsqz pmanet. Insula tamen
Lesbos appellata fuit. in qua idem Achareus vrbem valde legem edidit: quā leonem ab
eius robore appellauit. Pelasgi ab initio priores ipam habitauere cum adhuc staret Troia:
postea Eoles successerūt. Deinde persaz iperū subijt. postea Macedonū: & deniqz Roma
nozum. Cūqz romana respub. in Cōstātinopolim translata fuisset: sub grecoz impatoz
bus fuit. postremo in garbelusis. ac vltimo iam decē & octo ānis exactis ad turcos duoluta ē.

1585

Ladislaus Caroli regis filius: eius quem pauloante in yngariam necatū diximus: hoc āno in
Apullie regnū patri successit: & regnavit ānis. 29. Hūc mater puerulū inter multas difficul
tates educauerat. Qui adolescē factus: yngarie regnū suscepit. sed ibi cū res parū prospe ei
succederēt expeditiōe nō pauca ibidem suscepta & Sadera de regno occupata venetis diuē
dita in italiam venit. vbi per Albriciū Cunij comitē belli ducē Apullie regno purgato. & sō
manus eius in integrū redacto. cum igentis magnaitatis & prudētie vir esset: atqz omniū re
gum potētia & rerū psperitate formidabilior: cuassisset oibus per circuitū ac etiā pōtifi
mano suspectus esse cepit: is eim cum Albriciū Cunij magnū comestabile i Neapoli crea
set: nō amplius per prefectos: sed per seipm exercitus ducere voluit. Unde & Perusiā & ali
as latij vrbes plimas in fidem recepit. Sed & vigesimo regni sui āno per amicitie speciē Ro
mam ingressus: Romanos cōcitauit: vt contra Bonifaciū tum pōtificem arma sumerent.
Quib⁹ in cōtentiōib⁹ (vt Leonardus Aretius scribit) yndeci e pmaris ciuib⁹ p Ludonicū
pōtificis nepotem intercepti & occisi sunt: Quāobre perterefactus pontifex: cū oi curialiu
turba Viterbiū cōmigravit. Post hec ē Gregorio duodecimo pontificāte idē rex per pōtifi
cis absentia Romā occupauit. Quapp pōtifex illū regni titulo puauit: & Ludonico Ludo
uici Andegauēsis filio regnum cōcessit. Ceterū Joāne vigesimo tertio pōtificāte ab ipi⁹ Jo

Vincissant.

ānis ducibus adeo pfligatus fuit: q̄ si vt ipe aiebat hostis vti prudētia z victoriā sciūisset. to-
tius regni p̄tatem habuisset. Post hec tamē varia fortuna inter p̄tificem z regē semp fuit:
dum mō pacē mō bellū hūerint. Pac tñ de cā Corōnā vrbē florentinis v̄didit. Sed et duz
florentinos reliquasqz liberas ciuitates p̄ vim sibi subdere decreuisset: morbo i Perusia vrbe
cōtracto Neapolim p̄fect^{us} est: vbi meliusculul factus: postea ex veneno pcuratoe florentino-
rum vt aiūt diē obiuit: Rutebar. n. (vt fert) cuiusdā medici sui filia: quā cum sūme dilige-
ret: p̄sepe ad ipam v̄titabat: qd cū genitor ecgnouisset: florentioz oblatōib^{us} cōrupt^{us} regē cū
filia hoc mō itoficauit. Ipe eim medic^{us} p̄ filia ad se vocataz: blādis allocut^{us} est verbi: pla-
ceritquit filia mi; q̄ me auū sobole regia facē studeas. Igit ama illū: illiqz fui: ac cura sūmo
pere vt redameris: q̄ si mi mibi obrēpaueris: faciā vt te nil carius bebeat: z hoc mō filia mi z
te z oēs nos beabis. Placuerūt adolescētule v̄ba: illeqz venenū qd medici Apellū vocāt pu-
elle tradidit. iussitqz: vt cū a rege foret cōprimēda: vulnā eo medicamie leniret. Puella ita
qz p̄nis cōsilijs obrēpans: se rogēqz eo medicamie iterfecit. Atqz ita nec ipudicā p̄ hūit fili-
am neqz inultum regem passus est abire. hoc ideo scribere voluimus: vt hinc oēs luxuriosi p̄n-
cipēs: z alij discant nil esse tuti^{us} abstinētia: nil piculosius q̄ vetitus cōcubitus.

Sigismūdul (qui postea Augustus z ipator fuit) hoc āno Ladislao Apullie rege armis ex vn-
garia pulso ipm vngarie regnū suscepit: z regnavit ibidē vsqz ad impij susceptionē ānis. 25.
hic vir bellator z accerim^{us}. reip. ch̄riane defēsor fuit. qui. i. regni sui anno cōgregato gran-
di exercitu Theutonicoz: Salloz: Ungaroz: z Gandaloz cū viginti quiqz milib^{us} tur-
col qui ad sūmam ducētoz miliū tā equitū q̄ peditū ascendebāt p̄fectus ē. qui cū multa p̄-
lia iter se cōstituisset tandē ch̄riani^{us} durio: fortuna exiis ad. 20. milia iterfecta fuit: ex turcis
aut sexaginta milia eo in prelio trucidata fuerunt.

Templum maius Mediolani: hoc āno iussu Joānis galeacij ducis in honorē beate Marie
vginis ieredibili ac iducibili prope tū impēsa: tum artis elegātia solido marmore ceptū est.
qd inē ch̄rianoz tēpla p̄ncipatū tenē videt: idqz n̄ra etate mirū imodū auctū ē.

Bonifacius nonus: p̄p. natione Neapolitanus. Petr^{us} tomacellus ātea vocat^{us} Urba
no p̄tifici successit: sedit ānis. 14. z mē. 9. Hūc dū p̄tificat^{us} mun^{us} suscepit triginta z
q̄tuor etatis ānoz fuisse dicūt. sed inuenturē suā oibus i reb^{us} totoqz p̄tificatu suo
cū senectute p̄mutasse sēper visus ē. Et si scie mius pitus eēt: bone tñ cōditōis: magneqz pru-
dentie. maximiqz tū ai tū cōsiliij p̄tifer fuit. Primus eim vim oēm ppli ro. in p̄tificē tran-
stulit: creatis suo nutu magistratibus: z munitis vrbis fortificijs: ide decio sui p̄tificat^{us} āno: ex
Assisio vbi multis ānis cōmorat^{us} fuerat: Romā regressus Iobileū celebravit. Ac post cupi-
dus augende eccliaſtice dittonis p̄mus eccliaſticis beneficijs Anathaz vsū imposuit. hac. s.
cōditōe vt qui beneficiū cōsequerēt dimidiū āni puenit^{us} aplice camere p̄solueret. Ladislau
p̄teia adolescētē i regno p̄no collocavit z p̄ Cardinalē florentinū apud Caietā corōari
fecit. Quo i regno cōfirmato: plima edificia i hadriā mole z i capitolio: nec nō z vaticā i
palatio fieri fecit. Brigidā ēt vginē clarissimā sanctarū cathalogo ascripsit: que suo tpe ad
dominū migrauerat. Q̄ez hic pp̄ rex pturbatoēs: multas ai afflictōes ptulit. vnde ēt laterū
dolore p̄sepe afflic^{us} vitā cū morte mutauit. Cui^{us} corp^{us} apud sanctū Petrū i sepulchro mar-
moreo sepelliri mādauit. Huic certe ad sūmā glā nil defuit: nisi q̄ nimīū cognat^{us} z affimib^{us}
i dādis beneficijs p̄ p̄bas z nephas atqz i discretis idlgētis assentiēs aliq̄ ifate notā sibi cōquisiuit
Antoniotus Adurnus tertius genuēsium dux: hoc āno Nicolao duci cōibus suffragijs suffe-
ctus ducavit ānis. 10. vir magne prudētie maxieqz auctoritatis p̄ceps: qui rēp. suā quoad vi-
xit sūma cū iusticia z pace ac cōcivū suoz cōcordia gubernavit z nō mō iter suos pacē cō-
suavit. Sed et in Galeaciū vicecomitē z florentinū pplim ab eodē Galeacio durissime p̄sluz
sūma cū laude pacē cōponere procuravit:

Anno Sabaudensium comes vir in omni virtutum gñe illustris: hoc anno dum obiit reli-
cto Amedeo vnico filio ex violāte vxore sua Theodori mōrisserrati marchōis filia susce-
pto: hic cū apud oēs italie potētatū maximo h̄etur in p̄cio: litet p̄maximas multas i locis
extinxit. z pacē put decet ch̄ristianū princeps iter Venetos Venueses Ludovicum vni-
garie regemp̄tarchā Aquilegiensē: Frānciscū seniorē carrariū z Bernabouē ac caretbino
cōposuit: pp̄ qd z igentem reuerētā ac beniuolētā iter oēs cōquisiuit: z p̄pea ad ei^{us} excellē-
tissimi p̄ncipis exequias honorādas oēs potētat^{us} oratores z legatos misere. Inter quos Joā-
nes gleaci^{us} vicecomes suo noie Joānem Suardū equitē strenuū misit: quē ob virtutum sua-
rum insignia cōsiliarium ac secretarium p̄cipuum delegerat

Stephanus bauarie dux ad quē Frānciscus carrarius iunior confugerat. hoc eodem anno e

1588

Papa 112

1590 6589

Annus 1590

1591

1591 1590

Vicissitud

Germania a florentinis in Saleacium vicecomitem conductus magno cum exercitu in Italia venit qui primo vna cum eodem Francisco claculum patavinum ingressus: urbem a Saleacio possessam in fidem Francisci propter arcem redegit. quam cum oppugnare cepisset, a florentinis mercede fraudatus: ab oppugnatione desistit. et cum nil memorabile gessisset: in Germaniam in locum discessit.

Jacobus Armentaci comes: eo est anno a florentinis mercede conductus in Italiam per thaurios cum 20. milibus equitum descendit. et in Alexandrinum agrum veniens Castellum oppidum maximo impetu cepit captumque diripuit et evertit. Quo audito e vestigio Jacobus vermes copiarum Saleacium duxit et eum audaciter congressus: Jacobum ipsum vulneratum cum universo exercitu fudit: et prostravit. Jacobus autem vulneratus in dolore animi tumore non diu supervixit. eo quod ad sex milia equitum suorum capti fuerant: cum Raynaldo lafigliario et Joanne Riccio florentinorum equitibus qui eundem Jacobum deducebant.

1591

Franciscus autem Cararius iunior qui superioribus annis ob timorem Saleacii vicecomitis qui prius capti fuerat et patavinam urbem suam sibi seegerat: ad Bavarium ducem confugerat: hoc ipso anno sollicitatibus florentinis et favoribus veneris: mutata veste patavinum secreto ingressus: urbem adiuvantibus suis propter arcem obtinuit: ac paulo post est adinvicem Joanne hancum Britonico florentinorum copiarum ducem: arcem receptam regnavit annis 15. non tamen magna sine trepidatione fuit quoad Saleacium supervixit. Sed eo in medio sblato: cuius arma plimum extimuerat in magna spem sue augende ditio nis statim pervenit. eo maxime quod prope eam mortem omnia ad arma respiciebant. et prope callide Gulielmum Antonij scaligeri in Verona introduxit. et urbem sibi sibi cedere perquisivit: quo in regno confirmato paulo post per venenum eum extinguit fecit: et Verona optata suo regno adiecit captis ibidem et necatis Gulielmi filijs. Quia itaque firmissimo presidio verona: Jacobo et fratri designata: in vicentios iam ditios venete viros duxit. Cui statim Michael sine venetorum dux legatum militum rogans ne vicentinos vectigales et subditos suos bello attingat alioquin ipsi et venetos insensos habet Sed Franciscus probris et ministris legatum reiecit: in vicentios durius crudescere cepit. Quia ob id indigna tamen veneti cum Francisco gozaga sedulo percutientes: dicitur undique copias. Franciscum ipsum omnium copiarum suarum generalem ducem constituerunt. Qui repente impetu cum exercitu Veronam accedens ipsam concedente Mediolanensi ducissa cepit: et venetis capto Jacobo Carariensi sibi cecit: et ipsum Jacobum vincit venetias misit: ide in patavinum omni quo poterat exercitu ducem urbem obsedit: et iter elusis undique comitatibus tandem post aliquot menses anno. s. 1406. dedentibus se civibus urbem veneti cepunt. paulo post capta arce et Francisco cum quibusdam filijs: et venetias ductis in carceribus tandem stragulati sunt: Ac sic vno et eodem quasi tempore due illustrissime et clarissime scaligerum et Carariensium prope eorum dissensiones sue diuturnitatis et potentie sine accepit: qui in Verona et patavio per annos multos maxime cum gloria ipsius scepra tenuerunt: Etque urbes patavia ab eo et deinceps venetis cum magno sui successu paruit.

1592

Apianensis principatus apud plöbinum principium Jacobus apianensis publicus pisanoz scriba: qui multos annos secretissima que in ea urbe tractaverat: 18 anno Petri gabacurtam civitatis principem in insidias cum filijs intercepit: et omnium sibi desumpsit. et regnavit annis 4. Quo mortuo Gerardus eius filius eidem successit: qui cum urbe in potestatem retinere non posset: post tertium annum sui principatus urbem Saleacio vicecomiti vendit. Et plumbinum ditiois sue oppidum et insulam tantummodo sibi et successoribus suis usque in presentem diem retinuit.

1593

Pax inter Saleacium vicecomitem et florentinos a Jacobo verme oppressos: hoc anno procurantibus Bonifacio pontifice et Antoniotto Adurno genuesium Duce apud Senam urbem equis conditioibus vigesima quinta mensis Januarii composita est.

Jacobus eques ex vetusta et celebri Suardoz Bergomensium domo procreatus: hoc anno cum Saleacius vicecomes Senam eburzie urbem suo subiecisset imperio eidez urbi intercedentibus civibus suis Senatorem destinatus est: quam quidem dignitatem tanta prudentia tantaque comitate humanitate atque in omnia omnium iudicio per multos annos exegit. ut tandem eo recedente Senenses omnes non sine lacrymis suum pati potuerunt secessum. Erat enim apud Saleacium eundem prope vite eius integritate atque prudentia summo honore exceptus.

Gasparinus Forestus proavus meus vir animi virtute integer et viribus fortis: hoc eodem anno secunda die Januarii hora secunda noctis e lacu Sebino domum rediens vna cum Archione et nonnullis alijs de Forestis baud procul a sue habitatiois domo emulatione quadam infensus cum penitus inermis esset per insidias interceptus et obructatus fuit. Cuius anima in pace requiescat

6593 1594

Benedictus eius nominis tertiusdecimus adulterinus. prope hoc anno Clemens ab auctoribus scilicet matris apud Avinionem susceptus: sedit annis 21. usque ad concilium Constantiense. hic Petrus luna antea vocatus fuit. De quo infra cum de Constantiense concilio tractabimus multa oportunitate dicet.

Robertus

Nicolaus estis admōm puul: h̄ ano Alberto pie defūcto i Ferrarie dñio sub tutorib̄ succedēs regnavit ānis. 7. Quē cū Acci⁹ ipse estis i familia nar⁹ iāpudē e p̄ia plūf detur bare statuis̄: vt i p̄iam ipse rediret. Tutorē vt decet sūptis armis ipsuz Acciū p̄ia summonerūt: hic. n. puerilib⁹ ānis exactis adeo i oib⁹ isignis euasit: vt ei ad sumā gliaz nihil p̄ter l̄raz ornāmēta defuerit. Stbū. n. tertiu tyrānū crudelissimū sibi isensissimū p̄ Sforci am cotignolā apd̄ Ruberā oppidū suū obrūcare fecit. z Mutinā ac Bhegiū lepiduz a cōtinuis ei⁹ direp̄tib⁹ liberauit. Tāte. n. magnanimitatis fuit: vt. 45. regni sui āno celiuz gūale ab Eugenio p̄tifice ro. idictū splēdidissime suscipē voluerit. In quo Joānes paleo log⁹ Cōstātinopolitan⁹ ipator: z p̄iarcha ipsi⁹ cū innumerabilib⁹ tā grecis q̄ latinis affiere pp̄ qd̄ i Imēsū vrbē suā z edificijs alijs ornāmētis tā eē q̄ it⁹ auxit. Edificauit. n. hic i vico Stellata arcē munitissimā necnō z ex opo sito i Sicarolo aliā celeberrimā: vbi z cathenaz ex vtriusqz arcē trahi voluit quib⁹ p̄sidijs ipē padī itegri z vtriusqz ei⁹ ripe claustra cōmuniuit: z defēlari voluit. Innumerabiles p̄tea domos p̄ ferrariēsez ditidē extruxit: sed q̄ apd̄ Belreguardū i vico Vicoeria edificauit: oib⁹ equipari p̄t: qui i ciuitatib⁹ alios Italie p̄ncipes edificasse videri p̄t. Aditof. n. hic p̄clarissim⁹ ac p̄tātissim⁹ Marchio ex pellice genuit filios. Inter quos fuere Leonellus z Borisus eius successores p̄ncipes certe hūa nitate liberalitate z prudētia p̄i p̄similes. An iqtate deniqz z senio cōfect⁹ vxorē ex Marchionibus Salut. j dōxit: ex qua etiam liberos suscepit: Herculem nūc ducem z alios p̄clare indolis filios.

1595

1596

Christi bello excellentes.

Joānes haucuth Britānic⁹ eques: florentinaz copiaz cautissim⁹ z fortissim⁹ ipator: quo duce florentini i rebus bellicis lōgo tpe vsi fuerāt: h̄ ano post lōgam militiam: z magnam rei militaris gliam apud Florentiā diem obiuit.

Jacob⁹ vermes p̄ia veronēsis: vir bello isignis: h̄ idē t̄pib⁹ cū rē Saleacij vicecomitis ab imminētib⁹ piculis fortitudie z p̄silio plib⁹ ānis tutar⁹ fuisset z Armeniacū comitem ac Joānem haucuth predictum: apud Alexādrīam cum maxio exercitu aduersus ducem venietel p̄ligasset: z ipsum Armeniacum maxia cede comissa iterfecisset ad remuneratiōis signū: a Saleacio duce Bobio z Dogera oppidīs donat⁹: hic p̄em hūit Luchinū vermē: qui Cretā isulā supioribus ānis venetis rebellē: sua v̄tute recepit: z veneto reparauit ipio: ac deinde i turcos missus: h̄ hostes viriliter pugnās cecidit.

Christi discipulis excellentes.

1598

Demanel chrisolozā Cōstātinopolitan⁹: vir domi nobil⁹: z doctria ac oī virtute excellētissim⁹: h̄ ano Cōstātinopoli a turcis obfessa Venetias p̄fugit: z l̄ras grecas i Italiā attulit: q̄ iā sepi gēt⁹ ānis apd̄ italos p̄tuerāt: z hic grece l̄tieqz schole ēt semimortue reuiuiscē cepit: hic itaqz cū i Italiā itras̄: p̄io Venetias multos grecas docuit l̄ras. Indeqz a florentinis publico salario vocat⁹: plures habuit discipulos: iā ab Joāne Rauenate viro doctissimo in bonis l̄ris latinis edoctos. Inter quos fuere Leonardus Aretin⁹: Paul⁹ Strocia: Robert⁹ ruffus: Petrus paulus vergerius: Omnebon⁹: Suarin⁹ veronēsis: Carol⁹ aretin⁹: Ambrosi⁹ moach⁹ camalduēsī: Dogi⁹ florentin⁹: Frācisch⁹ barbar⁹ venet⁹: Frācisch⁹ philelph⁹ toletinas: z Jacob⁹ Angeli florentin⁹: qui iā etate p̄uect⁹ Chisolorā Florentiā ardore adiscendi p̄duxit. Indeqz curā romanā secut⁹: hic chrisoloras ēt p̄dicti secuti sūt: hic āt licet oī sciētia edoct⁹ fuerit: aliquid qd̄ sciam⁹ i scripto nō reliquit.

Joānes Rauenat⁹ gramatic⁹: z Rbetor doctissim⁹: h̄ is t̄pib⁹ floruit: vir maximi ingenij z singularissime doctrie: hic vt Leonard⁹ Aretin⁹ ei⁹ discipul⁹ testat⁹: p̄mus fuit: a quo eloquētie studia tātope lōgo postliminio i Italiā reducta sūt: hic Frācischi Petrarce discipulus fuit z p̄dictos oēs viros excellētes discipulos habuit.

Gincētius cathelan⁹: ex Valētia vrbē oriūdu⁹: p̄dicatoz ordis p̄dicator: h̄ idē t̄pib⁹ nō mō sāctitate sed z celebri doctrina isignis fuit. Is eim quo ad vixit predicare docere z mone re v̄bo z exēplo nō destitit: z cū i morte z post multis claruerit miraculis Calixtus tertio p̄o tifer: āno dñi. i. 455. ob miracloz celebritatē: eū i scos p̄fessores retulit: z ei⁹ festū nonis Ap̄lis celebrari mādauit.

Frācisch⁹ Martini ordinis Carmelitarum theologus: per hoc ipsum tempus libz de cōceptiōe virginis Marie composuit.

Nicholaus florentinus eximij nominis medicus: per hec tempora. In omni medicina grande opus composuit. quod ex veteribus z doctis medicis extraxit. Obijt deniqz Florentie anno domini. i. 412.

Barthil⁹ patauin⁹ medic⁹: z ipse mlta rez cognitiōe z scriptozum subtilitatem sua etate p̄ ecluit z patriam suaz exornauit.

Cincillao

Baldus perusinus p̄stātissimus legis peritus Bartholi Saxoferatēsis discipulus: et ipse vna cū Angelo et Petro germāis hec ipa tpa clariora reddidit. Qui cū post magistrum suū iuri- bus civili et p̄tōificio obtinēt p̄ncipatū. Infinita ppe edidit librorū volumina. Sup̄ toto eius iuris civilis corpe p̄gregie comētatus est. Insup̄ et i. 2. decretaliū et Feudis scripsit. Addi- tiones et ad Speculū p̄posuit. Atq; clarissima p̄silia post se reliquit. Tādē a Philippo me- diolanēsi duce Papiā salario publico vocatus āno dñi. 14. 23. mēse Aprilis ibidē defunctus ap̄d frat̄es minores sepellit̄.

Angelus at̄ eius fr̄ nō inferioris ingenij: et ipse filii sup̄ totū corpus iuris civilis p̄mentarios cele- bres p̄posuit: et vno eodēq; āno cū Baldo defecit.

Ricardus de Saliceto iurecō: ultissim⁹: p̄ hoc tps̄ i legib⁹ comētarios p̄posuit.

De albarozum religiois principium.

1399 Mirabilis p̄ploꝝ mor⁹: h̄ āno fact⁹ est. Nā oīs fere multitudo i Cispalina Gallia vno motu vestes albas et lineas ad pedes vsq; p̄tensas: cū capucijf istar religiosoz capaz quib⁹ facies vellabāt: idnit: qua comotioe et nobilitates femine sil et viri clici ac religiosi cuiuscūq; ordiis ducti incredibili deuotiois ardore i sili habitu icedere tentauerūt. Horum siquidē de albato- rum lōga agmīa ad vicias vrbes comeabāt: et p̄cessionalit̄ vini et vini p̄gentes: pacē et miserī cordiā supplicii clamore sepe clamabāt. laudesq; et hymnos cantabāt: et q̄maxie. Sequētīā illā a brō Gregorio editā. s. Stabat mir̄ dolorosa: iux̄ cruce lach: ymofa: dū p̄debat fili⁹. ne mo p̄ id tps̄ dolo fallere t̄rauit. nemo aduenaz opp̄ssus. Tacite q̄dā iducie cū hostib⁹ fuē. Durauitq; is mor⁹ mēses fere tres. Cū at̄ initiū habuerit icertū h̄. Primi tā in Italia Lu- cēsē fuere viri et mulieres iduti huiusmodi vestib⁹ albis: numero circa tria milia: qui statim florētiam adierūt: nobiles et ignobiles viri p̄cedebāt: postea sequebāt mulieres velatis fa- ciebus. Ad lucēsē tū pri⁹ venerāt genuēsē. Ad genuēsē vō galli p̄fecti fuerant. Inde q; ex Etruria i Umbriā: ex Umbria i Sebinos et i Picētēs Marsosq; ac ceteras subinde gen- tes p̄gressa. hui⁹ at̄ religiois auctor: quidā sacerdos fuit: qui tāta modestiā vultu ac v̄bis p̄ se ferebat: vt ab oib⁹ sc̄tus h̄ret. hūc Bonifaci⁹ p̄tōifex ap̄d Viterbiū missis aliquot mili- tib⁹ p̄p̄hēdit: et tāq; sup̄sticiosū ad se p̄ductū igni exuri fecit.

1400 Iobilei ān⁹: h̄ āno Rome celebra: quo fere innumera hoīum multitudo p̄uenit. Quo āno ob maximā dealbaroz et iobilei frequētīā: tāta pestilētiā fuisse tradit̄: vt ap̄d Florētīā ad tri- ginta oīum milia absumpta referāt.

Paulus Sumili⁹ Lucēsē civilis et nobilitis: h̄ ipso āno Saleacio vicecomite p̄cedēte et p̄mitten- te: vr̄bis oīum malo suo sibi subegit: et regnavit ānis. 30. Vir quidē cupidus et cecitiū suo rum tyrānus pessimus: qui per phas et nephas igentem vim pecunie cumulare studuit. Et cum per id tps̄ celeberrimas edes et superbissima pallacia edificasset: et filios ml̄os p̄recessit tā ipse q̄ filij adolecētēs i magno fastu vitam degebāt. Cūq; beate sibi et filijs esse videret fortuna de repēte mutata exemplar facti fuit multū: vt discant nihil in rebus humanis fore solidū nihilq; firmū: A florētinis eim suozum fraude tādē captus: et a patria violenter vna cū filijs abact⁹: diuitias diu eo mō accumulatas: vna cū vita amisit. Nā ad Philippū medio- lanēsiū ducē p̄ducti perpetuo carceri mācipati sunt. Eo. s. āno quo et mortui sūt: magna sol- fuit defectio.

Carol⁹ malatesta Galeoti malateste fili⁹: Arriminēsis p̄nceps: h̄ eodē āno post p̄em vna cū Pādulpbo successit: et regnavit ānis. p̄nceps siquidē fortissim⁹ atq; doctissim⁹ et Mar- ci Carboni fillim⁹: eo q̄ nihil ei deesse videbat ad laudis excellētīā. Ipse eiz erat robustus simo ac pulcherrimo corpe: et p̄silio maxio et ai magnitudine inēsa. Ipse quoq; egregia li- beralitate et studioz litterarūq; peritissim⁹ necnō et viroz doctoz familiarissim⁹: et quibus Leonard⁹ Retin⁹ p̄cipuus fuit. Cuius cū sint eius facinora i bello gesta q̄si innumerabilia hoc vnū p̄cipuū memorādū puto: q̄ dū Saleaci⁹ vicecomes dux Frānciscū gōgagā eius so- rozii terra aquaq; cū q̄draginta equitū milib⁹ graui obsidiōe i Māua obsidēt. Ipse cum duodecim milib⁹ ap̄d Bouernolū oēm eā multitudinē p̄figauit: Cui at̄ virtus et p̄siliū ma- gnitudo ab ipso mediolanēsiū duce postmōm cognita: moriēs tutorē et regni defensorē ipm designauit. Ad ipm quoq; Gregori⁹ duodecim⁹ p̄tōifex dū ad p̄cilium ire cogere tāq; ad viz tutissimū p̄fugit: a quo et p̄benigne ac splēdide except⁹ fuit. Et cū idē p̄tōifex ad p̄cilium vocat⁹ nō satis sibi p̄sideret. hūc tāq; viz isignē loco ei⁹ trāsmisit: et Gregorium ipm pon- tificatu abdicauit.

1400 Michael Sten sexagesimū sext⁹ venetoz dux: h̄ āno Antonio Veneto duce defūcto: oīuz suffragiis loco eius suffectus: ducauit ānis. 13. Vir quidem sapientia et cum magnitudine

Robertus
 prestantissimus: qui re veneta pclarissime auxit: et igetia facinora atq: pclara strenue gessit.
 Vincetia eim spote sese dedetibus civibus hortatu ducisse mediolanensiu q: tueri ea no pote
 rat i pfectioem suscepit: et ab eade ducissa sibi confirmari fecit. Et cu Fraciscus carrarius ea
 iniurijs et violentijs plinu isestaret bellu s eu strenue suscepit: et cu igeti glia pfectit: ac Ve
 ronā et Pataviu captas suo dñio adiecit: et tā Jacobū q Fraciscū ipum carrarios ffes ac
 filios et nepotes vna cū pdcis duabus civitatibus qb perat cepit: et Venetias adductos oēs ne
 cari fecit. Atqz ita huiusmodi exitus Fracisci et oium carrariensiu fuit: qui cupiditate du
 citi: spreta pace: oia bello occupare conabāt. His optime gessit: Michael senio pfectus: mo
 rit: et i dñe Marie basilica sepellit.

Robertus
 Robertus Banarie dux: et Rheni Palatinus comes: 13 ano Uicislao Bobemo ppf
 ignavia et ignominia ipio abrogato: ab electoribus .24.º germaoꝝ ipator elect: im
 pavit anis .9. vir quide cbzianissimus et iustitie amator: que Bonifacius potifex i
 pij corona decoravit. Huc florentini pp ai ei magnitudine s Haleaciu ducē vltia dperato
 ne ducti supplicite auxiliatorē i Italia vocauerūt: hac tñ pditioe: vt nō pus pmissa pecunia
 acciperet: q Haleacij ducatu attigisset: q et factū ē. Brixianū itaqz agrū cū exercitu igressus
 pte pecuniaz a florentinis accipiet: cū Haleacio pugnare cepit: a quo cū pmū supat: fugat
 et dissipat. Tridētū cū paucis pfugit. Inde qz Pataviū cū exercitu venies a Fracisco car
 rario comit except ē. Venetias deniqz accedēs ab eisdē honorificissime suscept: cladez
 receptā lamētabilē exposuit. Veneti at eo audito mlis donis ac pollicitatōib ne i Germa
 niā rediret retinere anixi sūt: sed minime potuerūt.

Robertus 1401 6600

Robertus
 Johannes Maria vicecomes .2º. mediolanensiu dux: ex Joāne Haleatio et Carberia Bernabo
 uis filia genit: 13 ano pze sublato adolescēs vna cū mre i regnū successit: et regnavit anis .10.
 hic at a deo imanis et ferus i ipso pncipatu se pstitit: vt plimos sine cā occiderit: et plerosqz
 canib lacerados obiecerit. Et pm fuit qui tā pclarā et igenuā familiā flagitijs et ifami vita
 deturpauerit: qui cū aliqñ a genitrice reprehederet: et dicet: cur qsi de lōbis a maiorib de
 generasset. Rndisse d: nō esse familiā celebrē: nisi que viros oisariā ptulisset. Ipe eim vt
 vnocludā vbo: i oi rez gñe culpabilis extitit: et i nullo laudē pmernit. Et ppea iusto dei iu
 dicio a Camerarijs suis: oū sacrīs misse iteresset misterijs pcutus et cōfossus fuit. Nonāqz
 regnate ifinita mala i regno suo oboza sūt: cū eo i rigno nemo eēt: qui ipio aut auēte hoiuz
 vicia pscerret. Nā mortuo pze statim Suelphoz et Sibellinoz factioes pnciosissime ino
 nate st: qu ducētis iā anis p Italiā vagati: oēs civitates ita ad arma pccitauerāt: vt ferme ad i
 temitioes vbiqz certatū fuerit. Et ppea Haleacio dñcto: pº Ugolinº canalcabos oppressis
 Sibellinis ipiu Cremōe suscepit. Orhobonº aut tertio: iterfectis rubeis Parma obtinuit.
 Bergomū Suardi: Comū Rusconi: Laudū Dignatēses: Mercellas et Alexādriā cuz ml
 tisei regiois oppidis Sacinº canis egregiº copiaz dux. Hulielmº at Scaliger et Carolº vi
 cecomel Bernabouis fili: et ipi spem aliquā i dñiū redeūdi sumetes: oēs alios pncipes et no
 biliozes ppos ad defectioes sollicitat. Et iº Pinº Ordelaphº a Haleacio Soroluiuo pulsus
 i priam redijt. Silr et Lunij comit et Fauetiā duro bello opplere. Atqz ita ex vniº mor
 te vniuersa Italia terroris plena fuit: cū vbiqz icēdia: direptioes: cedes: et mortes innumerabi
 les audirēt. Uici quoqz et castella atqz civitatū suburbia vbiqz euertebāt: et sāguis sāguinē
 tāgebat. Hāc quippe calamitatē futurā: Cometes psignavit: qui eo appuit āno: quo et Ha
 leaciuse vita discessit.

1402

Taburlanº tartaroz seu parthoz rex incredibil potētie vir: 13 et āno (quo et Haleaciº) vita ex
 cessit: q pmū (vt aiūt) apd tartaros hūili loco natº fuit: Gregariº eiz miles factº: adeo inē su
 os corpis agilitate excelluit: vt breui mliaz gētiū dux fiēt: qb cū parthoz ipio potitº esset.
 Scythas: biberos: albāos: persas: medosqz: et alias natos sibi sbegit. Inde qz Mesopotami
 am atqz Armeniā iuasit. trāsitoqz Euphrate cū qdrigētis equitū milibº: et sexcētis pedituz
 milibº oēs Asiā quā miore appellamº obtinuit. Regēqz oīuz potētissimū pacietē turcoꝝ dñz
 cū pari equitū nūero et magnis peditū copijs fines suoz tutatē apd Armēos plio fravit: et i
 ifectº ducētū eiº milibº ipz cepit: quē cathēis aureis victū curru quo vebebat qsi triūphans
 aduixit. Inde a Tanai flumie vsqz ad Egyptū vniuersā Asiā pcurrēt: Smyrnā: Anthio
 cbia: Sebaste: Tripolim: Damascū: mltaqz validissias vbes cepit: diripuit: et icēdit: solda
 nū egyptioꝝ pncipē bello fratū: vli pellusū spulit: cūqz damascū cepit: et arcº atiqz expu
 gnatio difficil vidēt pstructa eregioe alta q eā altitudie fraret: n sine mlta suoz cede cepit
 Capba et gemēsiū tū: Coloniā ad motis machinis expugnauit: hic belli artibº insignis: q
 alij ardua videbāt: pmpriº obire tētabat. Et in obsidiōibus quidē vbiuz: prima die Alba

Robertus

rebat tectorio: Secunda rubeo: Tertia nigro. Et si se dabat i albo sedeti: salute sequebant
rubeus color moriedu pib familia idicabat. Niger vo ciuitatis excidiu: z oia i cinerez co
nerteda. Ferut quada pposam ciuitate q pma die dndem neglexisset: pueros puellasqz
i cadida veste ramos oliue deseretes emisisse: vt pncipis ira placarent: euqz illos ocs ab equi
tatu pculcari iussisse: z vbe captā icēdi. Interrogatusqz aliqui ab hoie genueti: qui ei fami
liaris erat: cur tāta crudelitate yteret. Cui turbata z disorta facie: rñdit. Tu me hoie ar
bitrarif fallerit. Ira eiz dei sū ego: z orbis vastitas. Quib vbis tremefact genueti: statiz ab
ocul tyrāni euauuit. nec ei vnq se obiecit. Ferebat qui Laburlanū viderūt: euz Hāmbali
fm ea q de ipso scribūt fuisse silēm. Nā deletis mlis regiōib ac tyrānis vastatisqz mlis p
uincij: onulū z vitatū exercitū i pziā reduxit: z Marchatē vbe pdidit: quaz varij gñis
captiuis repleuit: z hostiū spolijs exornauit i q z se sepeliri fecit. Regnū āt suuz duob filijs
reliquit: qui discordia laborates effecerūt: ne parthoz ipiū rursus emergeret.

1403

Bucichal Caroli frācoz reg miles gigātee stature vir: h āno Antōioto adurno duce genu
ensiu defūcto: vrbis dñatū regis noie regēdū suscepit: qui visa nroz potētātū z ciuitatum
dissēsiōe. Mediolanū ēt i regis sui ptātē p virib redigere conat ē: z iā Terdōa captā. Sa
cin canis copiaz mediolanēsiū dux: virili aio obfistēdo se opposuit: z Terdonā captam ab
stulit. Is eiz ex galloz more cū supbissim ēēt: z italoz breuitatē pteueret: z eoz non sine ar
rogātia lacefseret. Saleaci gōcaga Frācisca gōcage fr qui eo i bello cohorte ducebat: eum
duri rēphēdit dicēs: moderaci eū loqui debere: q si sec ēēt: docēt ei remeritatē nō vtutem
sz ifaniā cē. Erat. n. Saleaci ipe corpe modico: ita vt vtice vix Bucichali vmbilicū attigēt:
vñ z a pfato gigāte maxie pteuebat. Saleaci vo Bucichalū ad singulare certamē puoca
uit. Quo audito Bucichal turpe cedere existimās pditionez acceptauit: diesqz duello sta
tuit. Et certatib ad inicē Saleaci Bucichalē pstrauit: z nisi a pcerib tract fuisz: vltim
ille dies Bucichali extrisisset. Ea ignominia Bucichal pfulus nūqz lozicā toracē ve gerere
voluit: q a paruo homūculo superat ēset.

Gulielm Scaliger Antonij parricide Gerōe z Vicētie pncipis fili: h āno Saleacio duce
defūcto: cū vidēt oēs Cisalpinas ciuitates ad ciuilia arma pccitatas: Auxilio pmoz flozētio
rū quib diu militauerat ac ēt Frācisca carrarij Veronā cū exercitu veniēs vbe statiz poti
tus est. Regnoqz i pace adepto: nō ita mlitopos ab eodē Frācisca cū filijs veneno sublatul
est. Atqz i eo ois Scaligeroz familia pfulus defecit.

Papa. 13.

6603 1404

Inocēti. 7. papa: pzia Sulmonēsis: Corniatātea vocat. Bndicto adulterino
Quiniōi adhuc pfulate: h āno Italia oi tumultuāte. Bonifacio Rome surrogat:
sedit ānis. 2. Vir quidē grādeu z multaz magnarūqz rez expictia calēs. Cui ver
bū erat: Spoztē illū malū hoiez cē: qui alienū plus q sui ipsi testimōiū formidaret: hic pō
tificatu suscepto: i quibusdā Orbanū z Bonifacij pdecessoz suoz vestigia secur ē: quos p
uar rēphēdebat: z nō mō qd tātopere laudabat effecit: rez ēt iniquo aio ferebat siqz apō
se ea de re loqueret: pterea oia ita tumultuose gubernabat: vt cū Romāi istarēt quo scisma
de ecclia tollēt ipos ad Ludouicū nepotē tāq ad certū carnificē misit: qui statim vndecim
ex ipsis e fenestris deiecti necare fecit. Qua seuitia mor pplus ro. accitō Ladislao rege ar
ma aduersus pōtificē capit: qui statim vna cū Ludouico Oiterbiū fugit. Cūqz pplus Ro. i
auctorē sceleris sceuire nō possz: i aulicos oēm irā quertēs multos iterfecit. Vex occupato
capitolio ac pōte miluio: z multīs cedib z direptiōib pactis declināte iā ira. Romani pōti
ficē i grām receperūt: rogarūqz vt ad vbe cū pace rediret. Qui cū Romā venisset: nōnul
los cardiales delegit: quoz de numero fuit Angel corari vner postea Gregorius. it. ap
pellatus. Et Petr philardi cresēsis Alexander. 3. postea pōtifex creat. Tertib ē Orbo
colūna Martin postea vocat. Creauit ēt Ludouicū pdictū nepotē suū agri picēi Bar
ebionē eūqz Firmanū pncipē pstituit. Quib gestis nō diu supuixit: qz āno. 2. sui pontifica
t Rome defec: z i basilica beati Petri sepultus fuit.

Rusconi nobilissimi viri comēs ciuitatē lōbardie ciues z patroni cū supiorib dieb ex monte
Saleatij oucis vrbis dñiū sibi vdicassēt: h āno aduersantib sibi Giminū familijs. z iter se
mlis dissēsiōib altercātes vrbis suburbia penit euerterūt. In q pugna ad octigēta z āpli
ex vtrazqz pte cecidere. Supiores ea i pugna Rusconi fuē liez eoz caput dñi Baldesar ceci
derit. Rusconi itaqz victoria elati Belinānā oppidū i suā duxere sniam.

Frācisca Suard miles Soçimi Suardi fili: qui mortuo Saleacio duce expulsis Suelphis
vrbis Bergomi dñatū suscepit: h āno nō paruo exercitu gregato: i suburbium Bergomi
quod palacium dicimus descendit: z inde pulsis Suelphis vniuersum diripuit: incendit:

Robertus

et euerit. Inde hostes ad itermitioez pleqns Seriatu eo tumultu puenit: et pulso hoste vniuersu vicu cu igeti cede diripuit et euerit. Itide i Redona fecit et castelluz pslus pplanauit. Ea victoria erecta Crema cu exercitu petijt: et oppidu auxilio Sibellioz obtinuit: quo obfeto: i picelione agri cremonensis duxit: qd cu acrif expugnaret ab Ugolio canalcaboue cremonensi tyrano pter spem oium supat: et pfligatus fuit. Sz du no loge a Crema aux: suoz aduersus hoste se ouertisset: sagitta faucius iterijt.

Catherina Joanis Galeatii ducis vxor: et Bernabouis vicecomitis filia ac Philippi ducis matris: hano qd e qrt sup. ad. cccc. decimo octaua octobris die apud modoecia vita discessit. Adulter siquide cordata et pietissima: de q ingentia referunt prudentissime gesta.

Dastin Bernabouis vicecomitis filius: eoispo ano Fracisco Suardo defuncto Bergomuz ciuitate a Joane maria Mediolani duce recepit: et regnauit vno tantu mo ano: qz et sequenti ano. io. mensis Junij febre correptus vite finem fecit.

Pretorij insignis et frequetatus vicus: i ripis Sebini lacus ditiois bergomensis situs: h eode ano duz oia i tumultu forat a Fuchino de forestis et alijs socijs capis et bonis oib ditissimis ide sublatil ac Bomicedeno foresto (cui hereditarius vicus erat) capto igne successo vniuersuz vi cu amemissimu adeo destruxit: vt parue ipsius clarissimi vicus videant ruine.

Pise etburie ciuitas dudum potetissima et floretini ppli emula: h ano bello durissima obsidio ne domita: i ipsius ppli floretini ditione prateqz deuenit: et nucuzqz p septe et septuagita annos iugiu ipsius ptulit. Superioribus. n. anis vt diximus Galeacius vicecomes dux eandem vrbem a Berardo apiano emera: et moziel: Sabielli ex pellice filio ex testamento reliquerat: qui cu trienio post morte patris cu magno labore possedisset. diffidens illa se tenere posse: gradi pecunia floretinis redidit. pisani autem floretinos exosos habentes i furore pcitati et impetu facto floretinos vrbem eiecere: et vrbem i libertate reducere. Floretini ignominia susceptam delere cupientes. Congregato exercitu: bellu pfectim pisanis itulere et comeatibus vndiqz interclusis vrbem obsiderunt: qua post aliquot menses fame crudelissima laborante dedete ea Joane gambacurta ingu ab itegro suscipere coegerunt.

1406

Parauis et non inferioris potetie et dignitatis ciuitas: h eode ano ipsa eade obsidione a venetis diu oppressa: i venetoz man vna cu Verona deuenit. Quibus ciuitatibus optetis venetorum nome supra modu excreuit. ac tantum quatū vniq superioribus bellis creuerat.

¶ Viri disciplinis excellentes.

Petrus philargi natione cretensis. ordis minor pfectus: et mediolanensis vrbis archiepiscopus: magnus theologus: magnusqz orator: et pdicator: his tpe casobres maxio i precio hit. Ipse emz ab adolecencia ordine minor igressus: adeo parisi liberalibus studijs: theologiceqz discipline vacauit: vt breui et publicam scholam huerit: et i libris suiaz docte et acute scripsit. hac obrate Galeacio vicecomite nodu duce accit pplim locu i consultatiob suis hnt. Deinde rogatu ipsius Galeacii creat Vicetini episcopus: postea mutato loco nouariensis. postremo mediolanensis archiepiscopus factus Galeacio ad Vicisslaui orator: mittit: a quo et ducatus titulu p ipso Galeacio obtinuit. Deinde vt dictu est ab Innocentio cardinalis Basilice duodecim aploz creat. Tandem Romanam potesticia dignitate adeptus. Alexander quintus merito est appellatus.

Paulus venerabilis ordis eremitarum: diuini Augustini et ipse theologus et disputator: acutissimus: h ipso tpe i vniuersa italia notatissimus hit: eo q octos dyaleticos: philosophosqz: ac theologos sue etate sine prouersa supauerit: ac et tanq alii Apollo post se futuros philosophos sue sapie lacte nutruerit: q nisi i matura morte puer fuisset: oes antecessores theologos philosophosqz suo ingenio ac sapia surpasset: verum ea que subiecta sunt scripsit volumina.

Super libros posteriorum	Incipit Dis doctrina	Super duobus de aia	Incipit Tata lraz
Super librum prophetiarum	Maxima et forti	Super li: d gnatoe et cor.	Humana diuiazqz
Super librum pdicamentorum	Querenti mihi.	Super psequentijs strodi	Jesus deum et hoiem
Super octo physicorum	Naturali philosophia	Summa i phia	Colloquij i factate
Super sex methaphisice	Tecum sapientissime repe	Sumula i nalibus	Plimoz astrictus.
Super alij sex metha.	Ius dicit multipliciter	Logica breue	Cospiciet i circuitu

Scripsitqz et logicam magnam. Tractatu quoqz de cecitate iudeoz edidit. Sz et sermones multos ad eoz de sanctis: quadragesimales et dnicales miro ordine pposuit. Dorit itade Patavij et i sacristia sui ordis sepulchro marmore sepellit.

Fraciscus de regacis: patria cremonensis: ordis minor: bergomensis episcopus: eruditissimus theologus et vtriusqz iuriscōsultissimus: p hec tpa Bononie et alibi: et qmaxe in Basiliensi Synodo clarus fuit. Qui postmodum episcopus factus cu bergomensem eccliam quatuor et triginta annos doctrina et

Robertus

1406 ex opte gubernasset: tādē āno dñi. 1473 die decima Augusti vita functus: apud sēn Frācis-
chū eiusdē vrbis: maxis cū ppli lachrimis sepellit.
Habruñ fundulus ex oppido Sōcini ortus: h̄ āno Ugolino et Carolo ac alijs nobilibus canal-
cabobus vrbis suis interfectis. Cremonē dñum sibi desūmēs: regnavit ānis 24. hic cū Ugolini
caualcabobus iperatoz accerrim⁹ eēt: et ei⁹ opa plimū i bello et pace idē Ugolin⁹ vteret: et hāc
obzē Fortilicioz et vrbis pfecti nō min⁹ ei q̄ Ugolino ipi dño parerēt: spe occupāde ty-
rānidis duct⁹. Redēit h̄ āno a Landa Pōpeana Ugolinū ad Bachastomā: decez mili-
bus passuū ab vrbē Cremona distātē: cū frīb⁹ et cognatis obrūcat. Inde pperere ante q̄ res i
vrbē sciret: cū aliquot militibus Cremonā pperat: occupataqz arce: et portis oib⁹: forū cuz
armato milite igressus ē: et quos videt conatib⁹ suis abistere posse: aut obrūcat: aut pellit.
Obtinēde āt tyrānidis cā nullū crudelitatis gen⁹: et maxime i caualcabob⁹ omittit. Alios
eim ex eis e curri altissima que i medio foro surgit pcepites dedit. Qui tādē mltras post ty-
rānidē: et vicinaz vrbū direptioēs et icursioēs: reddita pū Philippo duci Cremona: cuz
mltra pterea i pncipē moliret istidias pditioē Eldradi et lapugnāo i cremonēsi agro p̄p̄-
dit: et Mediolanū ad ducē missus. post lōgos carceris squalozes: tādē i publico mediolanē-
si foro spectāte oī pplō: ducis insu capite trūcat: ptoze ibidē p̄sidēte pclaro viro Abapteo
Bābara bixiēsi ciue. Ferūt hūc cū ad suppliciu duceret: de nullo se dolere dixisse: nisi q̄
cū sumū pōtificē et ipatorē apud Cremonā habuisset: illos de excelsa turri pcepites nō dedis-
set. Et hec cruetissimi hoīs p̄fessio fuit. Quo mortuo iusto dei iudicio sus cū pullis suis sta-
tim venit: et cruozem eius bibit.

Joānes cognēto piceninus: Caroli vicecomitis filius: filij Bernabouis: h̄ āno vndecima mē-
Junij die defūcto Bastio ei⁹ patruo: ex Bixiane vrbis pfecto: Bergomea scepra susce-
pit: et regnavit ānis ferme duob⁹. Qui cū dñatio ad modū dura eēt: et oēm sēnitā et neq-
tiā plabere: ac ēt mlros ciues avaritia et violētis vxoz p̄cubitib⁹ offendēt. Tādē irā et odi-
um Bergomēsiū ita i se p̄cavit: vt tumultu p̄cavato. Bergomēses ipm cū vniuerso ei⁹ ma-
gistratu et p̄sidio vrbē p̄pellerēt: et ciuitatē i libertatē vēdicarēt. Quāobzē facin⁹ Vanis Jo-
anis Marie ducis p̄tē: statim cū mag⁹ exercitu i bergomēsem agrū venit: et i vindictam
vniuersas hitatioēs vrgnari: Colōij et Steciāi d̄moliri i bergomēsem agrū venit: et i vindictam
oēs p̄ circuitū succēdi mādauit. Id tñ facin⁹: nōnulli supiori āno factitatu fuisse tradūt
Baleaci: Bōcaga dignissim⁹ et strenuissim⁹ p̄ncē: et rei militaris scia sciētissim⁹: q̄ supiori an-
no Buciale Vallū gigātes et igēt fortitudis viz singlari certamie denicerat: et alia p̄clara
facinora: tū p̄sistit: tū alibi gesserat: h̄ āno die. 24. Aprilis. i Mediolachi pugna sagitta p̄cū
sus: statim spiritum emisit.

Papa. 14.

6606 1407

Gregorius ei⁹ nois. ix. papa: natiōe vnet⁹ Angelus carrari⁹ antea vocat⁹: p̄iarcha-
qz p̄stātinopolitan⁹: ex cardiale tituli sēi Marci Innocētio pōtifex suscepit: sedit
ānis. 2. et mēb. 7. pōtifex p̄stātinissime seueritat: et scimonia p̄cipua reuerēd⁹: qui pō-
tificatu suscepto iux obligatioēs scām iterato se obligauit: ad deponēdū pōtificatū si Bndi-
ct⁹ q̄ pōtificatū aliez i gallia retinebat se quoqz abdicaret. Cohortātes igit i p̄ncipio sese:
et ad abdicatiōem mutuā offerētēs: Saonā vbi puenirēt elegerūt: s; i pueniēdo se ad iucez
illudētēs: maxia chrianoz icusatōe maiorē diuisioēs p̄cavauerūt. Quapp igens p̄ciliū Bilis
celebratū ē. In quo Gregorius ipse et Bndict⁹ pōtifices accusati de collusioe ambo pōtifica-
tu p̄p̄uati sūt: et Alexander cretēsis eligit. Quo pōtifex creato: Gregorius q̄si p̄fug⁹ statiz Arri-
minū p̄cessit: vbi a Carolo malatesta pbenigne except⁹ ē. Qui h; i pisano p̄cilio exautorat⁹
eēt: tñ tāq̄ ver⁹ pōtifex dū luce eēt de p̄sensu cardinaliū qui nodū ab eo discesserāt: Gabrie-
lem Cōdelmariū creauit cardiale: q̄ postea pōtifex fact⁹: Eugeni⁹. 4. appellat⁹ ē. Hic tan-
dē ad Cōstātie p̄ciliū missus. Carolo malatesta libere se pōtificatu abdicauit: p̄ q̄ abdicatiō-
ne: Cōuēt⁹ oīs eū agri piceni legatū creauit: s; nō multo post Recanati dolore ai mortu⁹ est:
atqz ibidem p̄ditus est.

Ordinē mōachoz alboz: q̄ mōt⁹ Oliueti ordo nūcupat⁹: hui⁹ scismatis t̄pib⁹: i senēsi agro a
quibusdā nobilissimis viris iūtiū sūpsisse dī. Multi. n. clarissimi Senēses viri: quos scilima-
tū et bellicaz p̄turbationū tedebat: Urbe egressi i mōtē Oliueti p̄fecti sūt. Ibidēqz i vniuz
p̄gregati. Eremitaz more deo deuotissime i oronib⁹ et vigilijs ac crebrijs ieiunijs deuiare p̄-
posuerūt. Quoz ex: multi nobiles et adolecētēs ducti ad eisdē p̄fluxē: et incredibili seruoze
excrecere cepērūt: quoz fama ad pōtificē puenit: q̄ p̄miorib⁹ ad se accersitis et iterrogatis: in-
telligensqz eoz vota: dixit hāc plātatiōem esse diuinā: et exbilarat⁹ pōtifex illoz vita et ratō-
nem viuendi: lic̄ eoz p̄uilegijs p̄stare vī q̄ maxie p̄bauit. Et vt ceptuz op⁹ stabilimentum

Robertus.

inscipet habitū albū ad vine virgī Marię reuerētiam cū regula brissimi Bñdicti snādz eis stulit. Quos maxis pñlegijs & gratijs cōmuniē iter mōacos beati Bñdicti pñnumeravit. Do nouus Mendicantiū sō diui hieronymi titulo pñsulante Innocētio septio nup defuncto ex t. rrio ordie scti Frācis̄ci a quodo Redo noie Bñcti granelli comite apud Sefula nam erbarie vrbe pmo excitat est. Et aut discipulus & coadiutor hac i re. Sualterus mar sus bit ē. Et hi duo miri scitatis viri huiusce reglaris discipline auctores fuer. Quē quidē ordinem Gregoriū duodecim^o iste approbāt: sub regula brissimi pñis Augustini quo ad pñcipalia vota sua auctoritate pfirmavit. Eugēius deide qrtus vir vtiqz religiosissim^o & ipe auctoritate aplīca addit pñlegijs medicatiū more cōfirmavit & approbavit. Sildē vō i memoriam pristine tertij ordis religiōis habitū. Hiseū cū clamide silt grisea cōtulit.

Ordo itē aliū canōicus celestini hitus cōgregatiōis scti Georgi de alga. apud venetias: hisdez spibus a reuerēdo & religiosissimo viro Laurētio ex nobili Justiniana familia nato: incredibili seruoze & qdam austeritate initiū sumpsit. Quā quidē cōgregatiōem idē Gregoriū duodecim^o quibusdā cōstitutōibus sibi datis sub prima beati Petri aplī reglaris auctoritate cōfirmavit. Que statim & egregijs viris atqz doctissimis mirū imoduz creuit. Quorum de nūero Antonius carrarius gregoriij ipius pñificis nepos & Ostiensis cardinalis fuit. Et Gabriel postea Eugenius quartus qui eundē monasteriū plurimuz pñna hñditate exornavit cū quo idē Antonius cārarius ab ineūte etate familiaris in eadē religiōe diu vixit illūqz romanā secū recusatē duxit. Cui^o ingenio delectat^o Gregoriū pñio thesaurariū suū: deide Senesē ep̄m creauit. ac demū ambos cōstituit cardiales. In qua tñ dignitate cōstituti nulla i re pñstinā vitā mutarūt: s; ordinē & cōgregatiōem oī nixu adiuuerūt. Fuere & alij ea i religiōe successores viri monb^o & vita clarissimi. Qui religiōe doctria & scitate atqz exēplo illustrauerunt. v; Marinus Quirino egregius pñicator verusqz beati Petri imitator. Et Daphe^o Lontarenus venetus postea pñiarcha & alij complurimi qui verbo & exēplo religiōez pro viribus in orbem diffundere laborauerūt.

Pandulphus Malatesta Galeoti filius: & Caroli Arriminēsis principis frater: princeps iter sue etatis & fortitudie: ac splēdore primarius. his spibus cū Mediolanū occupare tēptasset et nō potuisset: Brixia in suā pñtē redēgit: & in ea dñium. 14. annos obtinuit. Neim cum Mediolanēsis ducis moderator esset: & aliq̄do per fraudez regiā vrbe occupare tēptasset: deprehensus atqz cōiectus canē sibi hoc ipō āno domesticis suis militibus sūptis quasi venatū iturus Mediolano egressus est. Et Brixia sibi beniuolā nō itermittis itineribus veniēs (absente Pastore vicecomite in ea pretore) occupauit & in suam pñtē redēgit: indeqz pro ualium accedēs. Pastore ipm Bernabouis vicecomitis ex filio nepotē vrbis pretore & vicedominū cōprehēdit. pro cuius liberatione Pallazolū tūc munitissimū castrū accepit. Et vt ceteris timorē icuteret: quosdā vicōs & castella agri Brixienēsis incēdit & euertit. & q̄maxime Pronalium & Colonium. Saqz optēta ēt Bergomū ciuitatē pñsoluta grandi pecunia accepit. In quibus vt erat vir aio splēdidus celebres adhuc extātes edes edificauit. hūc demiqz Crimignola victoriosissimus imperator iussu Philippi ducis dñio priuauit. & eū cū omni suppelectibili & armis ac equis diuitem in pñiam suam remisit. Qui abiens gallica cātilena suas ruinas lamentatus ad Carolum fratrem Arriminuz petijt.

Petrus Acolens ex vetusta & nobili Acolēoz Bergomensium familia natus: hoc ipso anno cū foret a Joāne picenio vicecomite Bergomēsiū dñio hostis appellatus: vrbe pulsus: Mediolanum exul mittit: qui cōgregatis amicis & exulibus suis Noctū Triciuz veniens oppidum adozit & capit. Hoqz potitus vt erat aio comit fratrem & affines oēs cōuocat: & cōsō: tel regni facit: qui ingratiudie vli: nō multopost ardore dñandi: ipsuz ludentē peutiētel intē rire fecerūt: qui pñicide & ipsi statim a Crimignola pulsi sūt: hic Petrus Bartholomeū postea vicecomituz & venetoz impatorez post se reliquit filium qui vt suo loco dicemus galis onas: itulit elades. & fluctuantia bella inter Frācis̄cū Sphorciā Ducem & Senatū venetū optime sedauit.

Joānes Rogerius Suardus: Bergomensium cōsul & dictator: cum supiori āno pp Joānis picinini tyrānidē. Bergomū vrbe i libratē pñtēqz suā redigisset: vt erat aio puid^o diffidēs eam tutari posse ipsam exhortātibus amicis & cōsanguineis suis Suardis grādi pecunia Pandulpho malateste: hoc āno die. 18. Augusti vendidit. Quā rēdita cum omnibus bonis suis hostiliam dñōnis Bātiano oppidū perrexit. vbi semot^o perturbatōibus vsqz ad mortem

quietus fuit.

Alexāder ei^o nomis quitus: Papa natōe Creten^o: Petrus Candian^o antea vocat^o

1407

1408

Papa 215.
1409 6608

BZ

Vicissitud

ordis minor doctor celeberrimus: de quo supra diximus: hoc anno abrogatis Gregorio et Bindi-
cto Boldrino omnium cardinalium consensu qui tunc in concilio pisano erant. pontifex creatus sedit
mensibus .8. Et autem creatus (ut dictum est Gregorius ad Carolum Malatellam Arriminum una cum
Leonardo aretino profectus est. Benedictus vero in Gallijs post habitum concilium: ad castellum panis-
cole confugit: ubi diutius imoratus aliquos et cardiales creavit. Alexander autem factus pontifex
ut erat vir optimus: ecclesiam dei pro posse in pace continere studuit. ipse eius merito Alexander ap-
pellatus fuit: quod et liberalitate et a magnitudine cum quovis optimo principis conferri potuisset. mu-
nificus enim et quod maxime in pauperes (ut pontifices debent) fuit et adeo munificus et profusus extitit ut
pauperim decesserit. Unde et piocuz interdum ipsius dixisse traditur se diuitem episcopum fuisse pau-
perem cardiales et medicum papam. Et propea cum nihil terrenum expectaret tanto fuit animo ut Ladisla-
um regem potentissimum qui ecclesiam diu vexauerat: in concilio pisano approbandum primum qui tunc
aderant prouenerit. Soluta denique concilio Alexander Bononiam profectus est ubi morbo dicto cum
ad extremam horam venisset: convocatis omnibus cardinalibus: eos omnes ad pacem ad concordiam et ad tu-
endam ecclesie adhortatus est. Quibus expletis lachrymantibus omnibus qui aderant illud saluato-
ris verbum egre proferens inquit pacem meam do vobis: pacem meam relinquo vobis: statim emisit
spiritum et cum ingenti populo ibidem in conuentu fratrum minorum sepellitur.

Ludovicus Andegauensis posthumus: eius Ludouici filius quem cum Carolo contendisse de regno
supradiximus: hoc anno pisam venit et cessionem regni Apulie ab Alexandro papa recepit. qui
profectum cum exercitu Ladislaus perrexit et cum eo Balduinus comitis ex latere legatus. qui
circa romam cum maximis copijs statiuam faciens tantummodo Ladislaus ab urbe ultra progredi non fuit ausus.

pp. 216

1609 1410

Iohannes vigesimus tertius. papa. natione Neapolitanus. Balduinus comitis area vocatus
mortuo Alexandro Bononie pontifex creatus sedit annis .4. et mensibus .10. Hunc nonnulli
ferunt potius pontificatus violenter usurpasse quam liberissimis suffragijs assumpsisse.

Cum enim Bononie ut potius dominus quam legatus esset magnoque exercitu imparet: et presens pro
novo pontifice deligendo ibidem conuenissent multa intermiatus est nisi pontifices sibi gratum ele-
gissent ea causa multi producti fuerunt quorum neminem approbare voluit. Quibus autem obsecra-
ret ut quem vellet significare dignaretur. Fate inquit mihi Petri clamide: et ego eam pontifici
futuro dabo: quod cum factus esset ille pallium humeris suis imponens: papa ait sum ego. Que res
quibus presentibus displicuisset: forte tamen sententiam abscondi consiliarius fuit. Poies enim terribile atque ar-
matum irritare non erat utile. Hac igitur arte Balduinus comitis (ut autem pontificatus obtinuit. erat
hic iuris civilis peritissimus et rege gerenda experientia magisque vite seimoniam predictus. Qui su-
scipto pontificatu dies aliquot Bononie ibiuit. Et postmodum Romam profectus est ubi Ladis-
laus regem ditionem romanam vexaret. Paulum Ursinum et Sphortiam militari peritia prestante viros
mercenarios descripsit. quorum virtute pest diuturnum variisque conflictu Ladislausum perfligauit
Verum sequenti anno Ladislaus viribus resumptis iterato Joannes bello vexare cepit: Ea prope po-
tinez timore correptus florentiam primo post Bononiam venit: et non ita multo post Patnam ad Jo-
annem fratrem suum Bosagam profectus est. ibidemque et Laude et Cremone cum Sigismundo Cesare de-
pellendo Ladislaus qui Romam et multa ecclesie oppida occupauerat conuenit huius. Et dum hec
Patnam ageret Joannes pontifex ad concilium Constantie omnium nationum consensu citatus ubi mo-
ta crimina ei a multis obiecta sunt. Qui timens. statim mutato bito familiarique elaculum Constantiam au-
fugit. Quo audito concilium ipsum comprehendere fecit: et in insula sancti Marci prope Constantiam conue-
nit in carcerem post viros grauissimos doctissimosque iudices delegit: qui fuge causas diligenter exquir-
ret: et crimina obiecta discuteret: eademque ex ordine referret. Quibus ipse quadragesima et eo amplius capi-
tula que fidei christianam probata et iudicata fuerit: Quibus criminibus Joannes merito et pontificatu
ab vniuerso concilio deiectus est. Et hac quidem in se sententia lata: ipse sui sceleris conscius con-
probauit: quo facto statim concilij decreto: Joannes ad Ludouicum bavarum custodiendum mittitur: do-
nec aliud decerneret: qui in Aldeberga castello multissimo per triennium cum seruauit: Tandem vero
Martinus eo in concilio pontifex surrogatus: dum apud florentiam existeret. et rogaret a Cosmo me-
dico florentino ciue: Balduinam ipsam a carceribus libauit. Qui statim propter spe admirantibus omnibus
florentiam ad Martinum venit: et ei exosculato pede ut verum christi vicarium salutauit. Martinus
autem ea humilitate comotus post aliquot dies ipsum in numerum cardinalium asciscens episcopum tusulanum
creauit: quem postea eo in honore huius quo et reliquos cardiales: vix per aliquot menses dolere ait:
(ut credi potest) florentie moris et honorificentissimo seplebro in diuini Joannis templo magna ad-
hibita funeris pompa sepellitur.

6610 1411

Sigismundus luciburgensis Caroli bohemozum regis filius: Ungarie et Bobemie rex: vir stre-
nuus et ad omnia fortis agenda peritissimus: huius anno Joanne pontifice nupero creato perurante. 25°

Baldassar 1072
= 3 pp

[Red scribble]

Sigismundus

Hermāoz ipz creat⁹: ipauit ānis. 27. **H**ic ab oib⁹ electozib⁹ Cesar delect⁹: stati Romā p. coroz
na cū maximo comitatu venit. Quo a pōtifice corozato cōfestiz vna cū eodē pōtifice vniuer
sā ferme cisalpinā galliā sedādi belli cā pcurit. Quibus gestis: vt erat chzianissim⁹ iperatoz
cū totā chzianaz temp. pp scismata labefactatā cōspiceret: stati oium nationū cōsensu Con
stātie pēliū idixit. **U**bi Joāne p̄dicto: Gregorio duodecimo: B̄ndicto nono: pōtificib⁹ abro
gatis: electozq⁹ Martio quinto. vniuersā rēpu. sua idustria: suoq⁹ maxio laboz cōponē studu
it. Quib⁹ reb⁹ ex snia cōposititil mores ēt tā seculariū q̄ clicoz nimia iā Inia labefactoz suo
hōratu i meliorē formā r̄duxit. Jelo quoq⁹ fidei succēsus bobēiā hustraz heresi isectā i mlī
i locis destruxit. **E**t p chziana religioē h̄ turcos aliosq⁹ ifideles p̄mptissim⁹ expugnatoz fu
it: ita vt quoad vixit eos p̄p̄ijs quiescē sedib⁹ p̄pulerit. quos cū sepe in Europe chzianos ru
erent diuersi t̄pib⁹ Philippo flozētino equite copiaz ipius duce atq⁹ impatoze vigiti 7 eo
āplius plijs supauit. Anno aut̄ iperij eius vigesimo secūdo Philippus vicecomes Mediola
nēsiū dux a venetis durissime pressus hūc i auxiliū h̄ venetos vocauit: 7 eā ob cām i eidem
(si auxiliū foret) coronā Augustalē repromisit. **Q**ui Philippi precibus 7 potentia cōfusus ex
Germania cū paruo exercitu in italiā venit. **E**t Mediolanū igressus: paliquor mēses Phi
lippū alloqui cupiēs nūq̄ videre aut audire potuit. Ipse aut̄ Philipp⁹ Cesaris ipotētiā par
nipendēs in ioue castello se clausit: 7 ab eo vnq̄ audiri vel videri voluit. Sigismūduz autez
Parme hyeme exacta in ethuriā cū magna idignatōe transijt: 7 a senētib⁹ honozificētissi
me exceptus ibi aliquot mēses exegit: inde ad Eugeniū pōtificē Romaz se cōferēs: rursum ab
eo coronatus ē. Tandē Roma abiēs Arriminū petijt. **D**eide p Ferrariēse iter faciēs Mā
tuam puenit: vbi aliquot imozat⁹ dies Joāne frāciscū Bonzagā Māturē dñz. Marchiona
li dignitate isigiuuit. **D**emū cū venetis pace icta: 7 philippo cui⁹ grā i italiā venerat inimi
cissimū factus trasalpes emigravit. vbi nō diu supuixit. qz triēnio post in yngariam defecit.
Erat Sigismūduz hic vt aiūt. vir iclytus p̄clara facie: specioso ac robusto corpore: magni
tudine ai sine pace sine bello eximia liberalissimusq⁹ ac p̄fusul in erogādo.

Gabriel Balcacij p̄mi ducis ex ocubina fili⁹: vir admōz strenu⁹: h̄ ipso ano apud Vennā vr
bē a Bucicale gallo genucū p̄fecto iterfici⁹: nā post diuēditas flozētis p̄fals: Mediolanū
reuerfus p⁹ aliquot t̄p̄s Vennā vidēde vr̄b grā petijt. quo audito Bucical⁹ a delatozib⁹ q̄
ad sollicitādā ciuitatē h̄ gallos veniss⁹ subonari⁹: facile credēs: ipsuz cōphensū carnificibus
o btruncandum tradit: qui sine misericordiā optimum viruz interfecere.

Dedo non⁹ canonicoz regulariū: bis dē ferme dieb⁹ dū p̄fiss Synodus h̄ref: i lucēsi agro mo
nasterio Frisonarie ab illustri Bethilda comitissa cōdito: a fr̄e quodā Jacobo bixiāo oz
disi fci Domici initiū sūpsit: qui quidē ordo: cōgregatio frisonaria a loco nūcupata fuit: **D**e
ide aucta 7 ab Eugenio pōtifice i lateranēsi ecclesia deducta: lateranēsis appellata ē. **E**a sig
dē viroz illustroz 7 locoz nūero plimū multiplicata pōtifices sūmi 7 q̄maxie Eugeni⁹ q̄r
tus spāli p̄uilegio: canonicis regularib⁹ b̄ti Aug. aggregauit. **H**i ḡppe canonici a p⁹ eoz au
ctoz fr̄e Jacobo ordis p̄dicatoz p̄ bitu clamidē nigrā cū nigro scaplarī: biretoq⁹ nigro
sūpsit: 7 albo scaplarī d̄posito ei⁹ loco camistā lineā iduē voluerit. **Q**uāobzē vulgo eoz fr̄es
d̄ la cāmisa cōgminauit. **I**n ea deū cōgregatōe doctissimi viri igressi eā religionē: vbo 7 ex
atq⁹ doctrina plimū auxerit 7 p̄suauerit: h̄uitq⁹ bec ipsa religio p̄ples celebres 7 eruditos vi
ros: quoz igenijs illustrata fuit: inf̄ quos fuē Paul⁹ veronēs 7 Liorbe⁹ ei⁹ nepos rebemētissi
m⁹ 7 efficac̄ diuioz eloqoz suaso: q̄ i oi Italia mirabilē fec̄ aioz a vitij ad vtutes cōmutatō
nē. **E**t postmōz ob ei⁹ vtutes Ragusiu⁹ fctū fuit archiep̄s: h̄uit 7 Lytū ferrariēse viz erudi
tissimū: 7 i declamatōib⁹ p̄dicatozē clarissimū: atq⁹ alios i oi doctria 7 eloq̄ntia celebres.

Cōgregatio itē sci B̄ndicti: quē scē Justine nūcupat: h̄ ano apd̄ Paratinā vr̄bē i mōasterio
scē Justine eiusdē ordis: p⁹ p̄ venerabilē virū Ludovicū barbū patriciū venetū initiū sum
psit: vbiq⁹. n. ipsa dini benedicti religio a reglarib⁹ istitut⁹ deciderat: 7 iā nulla r̄ligiois facies
i eo ordie videbat: s̄ Ludovic⁹ ipse tāq̄ nouū syd⁹ vna cum Rolādo patavino ac Jacobo
Ticinēsi religiosissimi viri i eo r̄fulsit: q̄ nō mō ordine suū d̄nigratū 7 d̄uū illūmauit: 7 ad vi
qz vitat⁹ reduxit: s̄ 7 p̄m⁹ diuz ordines oēs ad eā que nūc r̄atope riget obseruatiā regularē p̄
duxit: qz ei⁹ ex⁹ oēs religiosi p̄motti eidē subseq. p̄ virib⁹ conati sūt. **I**pi itaq⁹ viri religiosissi
mi sue r̄ligiois calamitate 7 ruuūa p̄motti ibidē pōtifice sūmo p̄cedēte sue obfuarie fūdamē
ta iecē: 7 ab eo Justie loco succrescēs: cōgregatio scē Justie d̄noiata ē: q̄ postmōz icredibilit⁹
7 viris p̄stātissimis 7 loc⁹ bonisq⁹ t̄palib⁹ excrescēs: Eugeni⁹ gliosus poti. 4⁹. eā maxis p̄uile
gijz 7 imunitatib⁹ 7 locoz p̄cessioib⁹ plimū iuuit. **Q**ue n̄ro seculo q̄to splēdore viroz reli
giosissimoz: doctria grauitate: ac sapia venerādoz refulgeat dicē n̄ attinet: cū i ea inume

Sigismundus.

rabiles viri existant: nō mō iuriū civil' z pōtificij ac sacre theologie doctria sic eoz p̄fessioez decet abūde pleni; s; z eloquētia lraz tā gregaz q̄ latinaz quoq; ornatissimi: q; z si pauca scripserit: aut pp̄lo publice nō declamet: tamē cū religiosissimi sint: z multis nō mō secularib; s; ēt ipsi religiosi obseruatib; vt v̄tuti z saluti opā dent: suo exemplo opē afferūt.

Odo deniq; monachoz Eremitaz diui Hero. z ipse iadiu ab patz istitutis collapsus: haud multo post a venerabili religioso Lupo hispalēsi ipsius ordiis gnali p̄posito (ex p̄dcoz no- uis z regularib; istitutōib; nouaq; regula ex dictis bti Hiero. excerpta istauratē. Na Lu- p̄ idē z reliq; ipsi religiosi p̄fessores: vs; i id tps sub regula bti p̄is Aug. militauerāt: s; Lu- p̄ ipse p̄is sui diui Hierony. zelo succēsus: z ex mōachoz scē Justie duct; ad p̄petuū sui or- diis stabilitē: z ad melioris vite frugē: ad imitādāq; p̄is eius vitā: p̄ istitutōe regule mlti- ta: vt p̄ferē ex dictis eius excerptis: z i v̄nū regule corp; redegit: Quā gde regulā postmōm Martio pape approbādā p̄firmādāq; obtulit: quāq; p̄tifer ipse: nō mō laudauit: rez ēt i monachalē obseruatā p̄firmavit. Et deinceps loco regule bti Aug. obseruādā p̄ aplica scrip- ta; Lupo ipsi p̄posito z ei successorib; oib; mādauit: Cui; bulle p̄ncipiū ē. Et si pro cūctoꝝ Chri fidelium: Regula v̄o icipit: Fratres carissimi nō q̄ in mēre p̄cepi. Nec aut religio: mōacho- rū more: qui sub regula bti Benedicti militāt: z ipa p̄ oia viuūt: nisi q; griseo colore z roma- no offō v̄tūt: Magne quippe integritatis est: z magne opinōis in ecclesia existit.

Facinus Camis victoriosissim; copiaz mediolanēsiuz impator: s; āno Joāne maria duce it- fecto in Mediolanēse regnū successit: z regnauit (tāq; tutor donec Philipp; adoleuisset) ānis ferme duob;. Qui impio suscepto statiz p̄ Pandulphū Malatestā ducē; Duriaos ac Bergomates incurfōib; z vastatōib; ac direptōibus vexare cepit: nec a Tremōisib; qui- dē abstinuit quib; Sabrin; fundulus impitabat. Cū āt s; mō milites sine stipēdio apud se retinē velle: quos rapis pascē cōsueuerat mltaz discordiaz z belloꝝ cā fuit. S; paulo post iā etate p̄uctus: sine liberis deficiens: Diatresinā vxorez cordatā atq; magnaiez mulierez oium bonoz suoz h̄dem reliquit: sūt tñ qui dicāt s; ipō āno. s. i. 4. 12. ipz Facinū diē obiisse

Otho tertius Parmēsiuz tyrānus: vir quidē crudelissim; z sāguis: s; ipō āno. s. i. 4. 12. post- ea quā mltas cedēs z crudelitates i nobilē Rubeoz familiā exercuerat: apud Ruperā agri Rbegēsis oppidū ad colloqū spe cōponēde pacis cū Nicolao Estēsi pellecta Ep̄horcia co- tignola (ipō Nicolao inbēte turpis: s; digne obrūcarē. Quo mōtuo Martinē; s; ab eo plū- mū in fensū corp; suū in vrbē defferētē; equis p̄ totā vrbē trahi fecerūt: z in inābilib; iaculis cōfodiētē; suis z porcis cōrodendū obiecerūt. Fuerat hic vir bello strenuus: ip̄ tuosimulq; atq; accerrimus qui multa facioza strenue gessit: z Nicolau ipm; Estēsez finitimū suum: p̄ status sui salute sepe coegerat anxia formidie trepidare: Et nisi i ciuiū suoz man; macu- lassēt fuisset oibus illa etate oium iudicio preferendus. suo. n. terroze Regium lepidum Ni- colao Estēsi abstulerat: z rubeis interfectis Parma pyramidē i suā p̄tatem redegerat. s; eo iteefecto Rbegiuz z Parma dedētibus se spōte ciuib; Nicolai estēsi man; deuenē. hūc ferūt aliq̄do de Placētie domio cūz Jacobo arcellate cruetissimis armis p̄cidisse. qui i v̄nū dietā violatē fidei notā ipius Jacobi effigiē: vt tūc moris erat depictā quoad vixit: p̄ st ter- ga p̄cedētis armigeri defferri fecit. Jacoboq; mortuo. Otho eā effigiē i Parmēsi foro cūz pullatōe cāpanoz z vexillis oib; p̄gregato pp̄lo p̄buri iussit: z collectos cineres i apta capti- la i eminentissima vrb; turr; collocavit: vt iū surgētib; v̄t; appōti cinēs i cōz disp̄gerēt i ḡioez.

Thomas Mocenic; .679. venetoz dux: s; āno Michaele Sten duce d̄fūcto oiz suffragi- is ēt absēl dux creat; ducavit ānis. 10. z mē. 3. Ad ortuo. n. eius p̄decessore hic Tremōe ap̄- 1415
Sabrinū fūdulū orator: erat: s; oū d̄ p̄ncipe d̄ligēdo mētio h̄rēt: hic oiz applausu creatus fuit: Cur certe magnanīs: grauis atq; modest; q; suscepto maḡatu ab ip̄e oppressus: statim Carolū malatestā bellice artis sciētissimū: copiaz suarū ducē; Sigismundū ipatorē elegit. Sigismundus āt ipz elect; p̄festi cū. xij. eqtū z octo peditū milib; i Italiā accipiēde corone grā d̄cederat: quos oēs i venetos mittēs: p̄mo ipetu for; Julij cepit: z Taruisiū oppugnauit: Cui Thomas reip. sue solertissimus Carolū ipz opposuit: q; expulsis Cesaris copiis: d̄p̄dita p̄- eta cū in gēti gloria recupauit: s; z Heronā quorūdā ciuiū p̄ditōe q̄si p̄dita sua industria in fide p̄tinuit: z supra d̄ nocētibus pena statū oia sedauit: in classē i turocos misit: d̄ qbus ēt victo- riā p̄ḡnuit: Serūt z alia ipsius facioza strēne gesta: q; breuitati studētēs omittimus: moritā- dē: z i p̄dicatoꝝ basilica cū igēti p̄pa sep̄chro marmoreo sepellit. vbi s; epigrā. iscriptū h̄z
Hec breui illustri moecica ab origine thomā
Magnanuz tenz yrna ducē: grauis iste mod̄st;
Eternos venerū titulos sup̄ astra locauit
Hic tenz tumidā delevit in equore classē;
Oppida Taruisij: cenei Feltriq; idemit.
Vngariā domuit: rabie patriamq; ibegit:

Sigismundus

Inde Fori Julij carax spalatuz taguram Bigna polu sbijt: patris mels festa triumphis
Equora piratis patefecit clausa parentis.

Joana eius nois ba Ladislai regis soror. h anno fratre sine liberis absumpto. in Apullie regnum
succellit. et regnavit anis. xi. hec mulier virilez aiuz i femico corpore geret int varias regu li
tes multa aduersa forti aio prulit. Multi quidez reges: et adoptoe et armis eo regno se argu
ebat digniores. Alphosus tn taraconsis rex d reliquos pualuit: cui? Atauus id regnu d Ca
rolu pmi sibi redicauerat: huc at Alphosu regia i filiu sibi adoptauerat. q tn paulopost ea
Neapoli pepulit: rcepraqz et iterdu i vrb arcib? obsedit eiqz mlta iulit n rtributoe digna.

1414

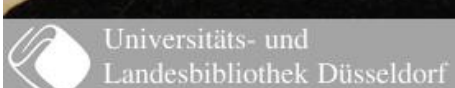
lo 23 Augusti 12
et Indulgi 9
3 pontificatus
2-papali

Cociliu ostatie ad tollendu scisma: qd noue et. 30. anis pdurauerat in flu et idustria Sigismu
di Cesaris: h anno celebrari ceptu e. i q? adem. J. aderat natoes. f. Itali: Galli: germani hy
spani: et Angli: quoz suffragijs oes cocilij res geste sut. Eo siquide Joanes pp lz iuitus poti
ficatu se abdicauit. et ad ppetuos carceres cocilij decreto apd Aldebergam germanie castellu
danatus fuit. Gregorius vo qui i pisano cocilio fuerat danatus eo Carolu Malatesta lega
tu mittet: spote se abdicauit. Bndict? at cognomero Boldrinus qda galliaz Adulterius po
tifex: cu apd cathelonia i castello paiscole munitissimo se pntineret seqz vum chbi vicariu p
tiacit asberet. auctoitate cocilij rursus iprobatus et danatus e. in eo et cocilio hereses nonulle
et potissimu Joanis viglet? heresis danata e. duoqz ex disciplis ei? exusti sut: v3 Joanes vsus
et hieronimus eoq diceret iuxta Vulcinu nouarlesez berfiarcha mlteres coes ee debet: et ec
clesiasticos ad imitatione chri oiopaupes ee oportet. cu ex tata diuitiaz copia ppli scadali
zarentur. Cuiqz ibi qdrieno ferme ad tollendos scismaticos et ad restituenda eccliaz: necno
ad emedandos chrianoz mores multi plati mltiqz pncipes pstitissent radez de elegedo no
no potifice hmo iter oes hitul e. vñ cocilij et Sigismudi ipatoris: q sp ocilio adcat? decreto sta
tutu fuit: vt vnaqz natio sex pbatos viros et deu timetes diligeret: q vna cu cardialib? potifi
ce eligeret: q pclaua igressi pt oiuz sp? lz mlti scismatici pclaua iteresset? vnanimit? thone
coluna romanu diaconu cardialis: id? nouebis i festiuitate bti Martini hora tertia potifi
ce creueit. Araqz iter oes leticia et exultatio fuit: vt vix hoies loq possent: Stati at Sigismu
dus ip: ea electoe gaudio replet? nullo hito sue dignitatis respectu pclaua ad ptes igressus
e: et gras cu lachrymis oib? egit: q tatu viz: taqz necariu reip. chriane ppe exticte elegisset et
an potifice pstrat? suma cu veneratoe ei? pedes exosclat? e: cui potifex gras agel ipz magni
fec: q sua opa suaqz idustria pax radez ecclie reddita eet: his gestis cu panu et ibide cociliu
pstitisset: et mlta ad chriana religionem pntineta decreta fuisset: tandem anno domini .1418. co
ciliu potificis iperatorisqz in flu dissolutum fuit: oesqz cu pace abiere.

otto colonna pp roma
in vrbem appellat

Philippus maria vicecomes: 3? mediolanensiu dux: Joanis galeaci pmi ducis filius: cu supiorib?
anis Joanes maria ei? ff obrucar? fuisset. et res ipsi? pp mltoz tyrandid varie vacillasset: ipe
adeo idigu? remasit: vt vix viuē possz: h anno tandem i regnu pnu restituit: regnavit anis. 33.
vir certe prudētissim? ac magnanim?. q stati suo ptilio: suaqz prudētia tyranos oes deicit: et p
clara facinora gessit. hic itaqz Mediolano tatumo potit? cu oes ditiois sue citates a tyranis
occuparent ex pceru suoz cosilio Beatrisina Sacini canis relicta anosā duxit vxore a q in
gete vim auri et agēti suscipies exercitu magnu stati pscriptit. Cui mathia tberonicu viz p
stantissimu pfectit. qui vt aiut p? Angeli de la pgula multo fuerat. Ip? cōgressu Romu du
xit: vbi Luthe?ruscha comes perat. qui viso exercitu sine bello pditoe accepta vrbē statim
reddidit postea Triciu puenit. vbi mōbo pcto du fluxu sanguis laborar? Mediolanu de
latns ibide vite fine fecit. Quo mōtuo Fraciscus cognomento Grimignola surrogatus e.
qui lz humili loco natus esset: oibus tn i rebus pclarus fuit q pclaro viro si dux vsqz i fine
bi vti sciuisset vniuersa italia suo dñio supposuisset. ipe igit ipatoria dignitate a philippo
suscepta. euestigio pote abdue apd Triciu deiecit: et p tota hyemez castellu illu munitissimu
obsedit: qd tade magno auri pōde ab Acolis Bergomētib? redēit. Eoqz potito Placētiaz
comigravit. Sā. n. vrbē philippus Jacobi arcellati filius per tyrandid occupabat. vir deoz
pceptoz q post multas oppugnationes tiorē pculsus nocte vrbē se deiciens ad venetos cofugit:
vbi post aliquot mēses padue obiit. Que i morte dixisse tradit. En morior et cadaver me
um Venetis: diuitias filij. et aiaz dyabolo reliq. Expugnata ig? Placētia Crignola itineri
bus quibus potuit Laudu aduolauit et eadem vrbē accerbissima obsidoe fatigauit. Tandē
cofractis mētib? Joānio vgnatēse cu duob? filijs fugiete vrbē igressus e et oes ciues aloqns
suma cu bñigitate i philippi gra rcepit. eoqz die Joānio tyrano cu filijs i segete latitate op
bēso ad Crignola pduct? e: q viso mox e? filios i respectu pris postmōz ipsu laqo iteri iussit
his gestis celeri cursu Cremona petijt: a pms q? cōgressib? oia agri cremonens oppida

1415

Sigismundus.

domuit. qpp Sabrin^o fūdul^o sciēf res sibi male succedē: pactuz cū Philippo plegatū pūssit
vrbemqz qdraginta miliū ducatoz auri pondo reddidit. Hisdez ppe mox diebus Joānes
Jacobus mōtifferrati marchio extimescēt ducis potentiam Vercellas Alexandriā z Ast
vrbes eidē restituit: z nō ita multopost Crimignola: Bergomū: z Bixiā a Pādulpbo ma
latesta. i. 4. ānis possessas i Philippo ptez redegit. Quib^o Philippi successibus Nicolaus
Estēsis mor^o spōte factar^o id ad qd armis cogi potuisset. Mediolanū pfect^o: Parmā quam
mortuo Orbone tertio obrinerat Philippo reddidit. Retēto Rbegio pbendi noie. Addi
dit pterea ad pīnā dōnatiōe Genuā potētissimā: Cūqz iā terra mariqz oib^o formidabil^o cē
cepissz: maiori cōpato exercitu Crimignolā i Foroliuiesē z Imolēf misit. Cū florētini si
bi timētes aduersus cū bellū susceperūt missis eoz copiis: ingēti turpitudine ad Zachanoraz
castellū fauētini agri pfligate sūt. Idqz bellū a florētino pplo susceptū sil cū venet^o rīz ad phi
lippi obitū z vltra rīqz ad ānū dñi. i. 454. pdurauit ifida: tñ nōnūqz z ifidiaz plēa pace it
cedēte. Vex veneti p^o societate cū pplo florētino pēta repēte Bixiā vrbe inase. z i ptez
suā dduxē: pace deide seqnti āno Pātino pōtifice auctōe cū veneti scā: Bergomū et cuz
oppidif venetif dimissū ē: quāta āt h^o pncipif suēt ai magnitudo: qtraqz libalitat: qtraue mu
nificētia v^o ex h^o itelligi pōt: q Alphonū regē z e^o fyez cū mlis pcerib^o a genuēlib^o capros et
ad se pductos hūanissime suscepit. eosqz mlis ac maxif dōatos mūcib^o dimisit cū oē eoz rgnū
obitū potuēt: tādē cec^o fēus nō diu fruixit: qz Apoplexi cōrept^o āno dñi. i. 447. iterijt null^o
relicis libif pē Blanca ex pellice filiā: q ei postmōm (vt ifra dicem^o) i regnū successit. Qui
as hic vxores hūit. Giatrefinā. s. Sacini canif vxorē: quā postea suspitōe dānatā iterire fecē.
Et Bisotā Amadei Sabaudiēfif filiā: quāqz z vginē dimisit. Et itaqz mortuo leto oīuz fa
uore libertas successit.

Uiri disciplinis excellentes.

Bartolomeus de Saliceto iuriū civilif: ac pōtificij celeberrimus doctor: his rpiibus floruit: z
cōmentarios celebres in iure civili edidit.

Petr^o de Ancharano Bonobiēfif Baldi perusini auditor: iurecōsulto etatis sue clarissim^o
z ipe p^o h^o rpius Bononie claruit: qui sup Decretalibus sexto z Clemētinis scripsit. feruntur
z eius cōmentariola. ex de regulis iu. in Sexto. Sz z sup Digesto veteri nouoqz ppulch^o
mentatus ē. Edidit pteia egregiū cōsilioz opus: hūc pōtan^o z cōsilijs suis mir^o laudib^o extulit

Antonius de Butrio pzia Bononiēfif petri pdicti rpiibus floruisse nōnulli tradūt. Cūz vti
qz doctissimū: z vite scitate insignē. Qui Decretales ac Clemētinas optie explanauit. Cūoqz
reptoria ad ius civile z canonicū ptnētia cōscripsit. Et et cōsilioz opus cōposuit

Frācisc^o Zabarella patanius Ro ecclie cardinal: iurcōsultissimus: per hoc ipm rpi dignitatem
suā lris z prudētia exornauit. J. n. cū eloqntissimus eēt atqz doctissim^o multa copiose edi
dit. z qmaxie i decrtales z Clemētinas. i h^o aut laudē extat pogij pulcherrima oratio

Raphael fulgosi placētini iurcōsultus excellētissimus: tēpestate hac mlta ad declarationē in
ris civilif ptnētia cōposuit: que igenij hoif magnitudine prese ferrūt. Sup Digesto aut ve
teri z Codice cōmentat^o ē: z cōplima edidit cōsilioz volumina

Raphael et Humanū iuris civil^o cōsultissimū: pdictif cōreporaneū fuisse pstat: qui i Digesto
veteri z Codice multa edidit: ferunt^o z cōsilioz volumina insignia.

Petrū quoqz **Paurocenū** piciuz venetū: ecclie Ro. cādinale: hac ipa etate floruisse tradūt
virū sacris secularib^o qz lris appme eruditū. Cū doctria z mox pliantia: quāta fuerit opa
a se edita declarant: z precipue que in sexto decretaliū optime descripsit.

Joānes de Imola egregius vtriusqz doctor: p ipm rpi apud Bononiā ifignif bitus. Sup pri
mū scdm z tertiu decretaliū scripsit. Sextū quoqz ac Clemētinas elegātissime cōmentat^o
est Sz z iforciato ac Digesto nouo volumina quedā cōposuit. Obijt aut āno domini. i. 436.

Gasparinus Bergomēfif: ex Barziza Rusculo natus: grāmatic^o z rhetor: celeberrimus: his tē
poribus apud Venetiā i precio existens: latinā lris semimortuas pimus quasi ab inferis resu
scitauit. Ipse. n. Venetijs publico salario legēs meliori solito doctria nōnullos erudiuit. et
ad ea imitāda studia plimos incitauit pp qd z multi clarissimi adolefcētes ad eū ediscendi
gratia cōfluxere. Audita autem eius fama Philippus mediolanēfius dux postmōm ipsum
sibi a Bergamo subditum innitum Mediolanensibus edocēndis Padua z Venetia eno
cauit. vbi aliud adiumentum eloquentie studijs attulit. q iuuentus Ciceronis codex perue
tustus ad eius manus pueniēt: interitū euasit. In quo quidē libro erāt tres Ciceronis libri de
oratore oīo deperditi: quos ipse multo labore oblitteratos suppleuit: z cum nullus Medio
lani reperiretur eius Codicif litteram legere sciret etiam ipse emendatus transferens om

Sigismundus

nem italicam eo desideratissimo Codice repleuit: quo ad iumēto factum ē: vt illa dicēdi copia q̄ ad nraz p̄cēt etatē: ab ip̄o Gaspario emanasse dicat. Et p̄p̄ea maxio i p̄cio ap̄o ducē ip̄m h̄it fuit. hic at̄ iter ceta sui igenij monimēta p̄ter defect̄ quos mlto labore i Quilitiā de institutiōibz et Cicerōis de oratore suppleuerat: et i Cicerōis officia: et senectute epl̄as nō iprobādos edidit cōmētarios. Orthographiā quoqz i lingua latia p̄posuit ip̄fecte: et i ip̄z libz de oratore cōmētarij: h̄it et ei epl̄e et ozones mlte valde elegātes i demōstratiuo ḡne: alia et edidit q̄ vidē n̄ merui. Duos hic suscepit filios: Joāneaugustinū iur̄ vtriqz p̄sultissimū et oratorem eloquentissimū: et Hunifortū pbie et artis dicēdi maḡm disertissimū: quem i ter tiodecimo sue etatis āno ob igenij sui magnitudinē papie vniuerso astāte Gymnasio i artibus liberalibus doctorari fecit.

Leoardū aretinū p̄bz et oratore ac historiciū elegātissimū tēp̄state istac floruisse p̄stat: eo q̄ Innocētij sexti: Gregorij duodecimi: Alexandri et Joānis vigesimūtij p̄ntificū romāoz vsqz ad p̄ciliū Cōstātie sūma itegritate: fide: inocētiaqz: secretarie officii administrassz. deinde a florētio senatu acci: cācellarie ḡnal sibi cura demādada vsqz ad extremū vite sue t̄p̄s gesserit: quē certe iter viros illustres ob v̄rutē et dicēdi elegātiā: oibz p̄ferēdū eē putam: scripsit at̄ hic ipse elegātissimū et disertissimū vir bec q̄ subiecta s̄. Et p̄ cū adhuc grecis auctoribus p̄ daret: b̄ti Basilij s̄imonē: de institutiōibz discipulis m̄tra dicēdi suauitate trāstulit. Deinde dyalogū quēdā sūma edidit elegātiā: i quo doctrinā B̄tis: Frācis̄i petrarce: et Joānis bo caciij: p̄ ipugnatā maxie laudat. Citasqz Tybertij et Frachi gracchoz: Pauli emilij: Catōis posterioris: ac fertorij trāstulit. Cicerōis v̄o vitā: nō tāq̄ iter p̄s: s̄z veluti a se dictatā p̄posuit mlta addēs a Plutarcho p̄termissa. Trāstulit quoqz libellū Xenophōi de tyrāno. ex Platone v̄o Borgiā et Pbedrone: et ipsi epl̄as q̄sdā. Ex Aristotele Deconomica et Ethicorū ac Politicorū libros. Insup et ipsi Aristotelis vitā et mltil auctoribz tā grecis q̄ latinis cōtā Comētaria p̄terea p̄mi libri punici ex Polibio greco historico duobz libris exp̄sā iliquit. Et exprocopio historia gothoz q̄ttuoz libris cōplexus ē. Volumē quoqz epl̄az: et alia plā opuscula: s̄z et sui t̄p̄is historā separam. Aliaqz p̄terea alia p̄posuit: i q̄b̄ dicēdi elegātiā et sūma ipsi igenij res appet. Itē de laudibz Florētie libz vnū edidit. S̄z et deniqz op̄ certe luculētissimū de rebz florētiōz gestis duodeci libris d̄scripsit. Nō t̄i q̄ p̄posuerat ad extreme mū p̄duxit. Bella solūmō cū Saleacio p̄mo mediolanensii d̄scripsit: reliq̄ p̄ficē conātem mox interrumpit. Cui historie cā a Senatu ei singulare premiū vsqz ad mortem cōstitutum est. Que fuit āno d̄ni. 1443. cū esset etatis ānoz septuagintaquattuor.

Pogi florētini orator facūdissimū: et l̄raz applicaz scriptoz dignissimū: h̄is dez t̄p̄ibz: et ipse ob doctrinā et dicēdi leposē: tū Rome: tūqz Cōstātie: vbi p̄ciliū hēbat maxio i p̄cio fuit: q̄ ibi dē existēs Quilitianū oio depditū i quodā mōasterio latitātē inēit: quē postea Gasparinus b̄gomēs mlto labore emēdauit. hūc florētini pp̄ igenij et eloq̄ntie ip̄i claritatē: cū. 40. ānis scriptoris officii i curia ro. optie gessissz ad se vocatā sūmo honore excepit coluerit et orna uerit et imūne ab oi honore fecerit. Cōposuit at̄ hic ozones funebres et alias p̄les: et libz faciaz pulcherrimū: ac libz epl̄az elegāte: e greco Hyonisiū siculū latinūz fec̄ et alios mlros. Florētia nobilissima: et iclita ac p̄maria ethurie vrbū nūc ciuitas: ex icuria scriptoris cū infra scriptis ciuitatibz huic loco reservata an̄ ch̄ri aduētū. 90. āno a Syllanis militibz cōdita fuit. Nā cū Sylla militibz suis agrū illū ibitādū assignassz: veniētes p̄imas sedes ad Arni fluminis posuerit: et obstructo oppido fluētiā appellauerit. De q̄ Plini meminis̄se videt cum dixit fluētinos p̄fluētū Arno appositos. Eā cū Totilla gothoz rex pistoriū et reliquas vrbes vi et armis occupasset: p̄ fraudē sub specie pacis cepit: et captā penit̄ euertit: s̄z sunt qui dicāt nūq̄ destructā fuisse. Joānes at̄ villan florētini i sua chronica idipm̄ verissimū eē affirmat: q̄ Totilla rex cū igēti hoīuz cede eā imūitā et desolatā fecerit: quā Carol magni memoria dignitatis suscepte istaurare fec̄: maioreqz ābitu menibz circūdedit. Nā eo veniens p̄mū nobilitatē oēs p̄ vicina oppida: p̄qz vicinas vrbes diu dispersas. In ciuitatē ip̄az reduci sūmo cū gaudio voluit: eoqz loci bis i eūdo et redeundo s̄m d̄ni pasca celebrauit. q̄q̄ dignissimis p̄uilegijs liberā eē voluit: leges et maḡrat̄ ei p̄cedēs. Nec p̄p̄ea arbitrādū ē istiusmodi pulchritudis ac amplitudis siue regim̄is a p̄ncipio istauratiōis fuisse. Ad ānū. n. d̄ni millesimūquartū et vigesimū plimū ex aduētū fesulāoz aucta fuit. q̄ ad ip̄am vi et p̄pl̄arē astricti destructa fesulana eoz ciuitate accesserāt. Inde āno salutis. 1071. eiusdem vrbis pomeria et ripis fluminis Arni vltra sacras diui Laurentij edes perpetuo ambitu deducta fuisse ferunt. Doztuo postmodum Federico. eiusdem vrbis hoste ifensissimo ciues Rodulpho ip̄atorū sex numm̄ auri milibus persolutis: i libertatez oimoda sese reddiderūt

Sigismundus

et tempore reformatorum duodecim auctores creauerunt: et paulo post artium priores adito vexilli
fero instituit creauerunt: et publicis adhibere: nec aliud quicquam de reipublica cogitare iussi sunt. Et
hic quod magistratus ad nostram usque etatem peruenit et perdurat. Quibus et palatium eximie plebitudinis ci-
ues extruxit. Hanc namque Arnulfus fluminis perfluit: quod ob rapiditatem aduersa aqua inavigabilis est.
Ibi percursoris idem maxima in ueneratidone habet: ob cuius honorem edes preclarissima in celeberrimo
loco dicata habet: quam Baptistarium dicitur: cuius quod ualere ex solido ere existit: ubi noui et veteris
testi historie in emmarabili ope sculpte hinc. Et itaque preterea ea in urbe preter reliqua ornamenta icre-
dibilia templum in magnificum et stupendum opus fornice ornatu gloriose uirgini Marie dicatum iure
quod turri marmorea singulari prestantia constructa habet. Arsit tamen duobus incendijs in puo tempore spacio
ad annos dicitur. ii. 76: maxima ex parte. Alti. n. et numerabiles hec ciuitas habuit aduersarios quod
eius libertatem subuertere anixi sunt. pisanos: et senenses: ac alios ethruscos: quod eorum quatuor hito ea destrux-
endam esse censerunt. Inde Beric. 7. Cesar paulo post Castrucius: postmodum Ladislaus apu-
lie rex: post eum Galeaci maria dux primus. Mediolani: et ante ipsum Joannes archiepiscopus Medilani
et Philippus mediolanensis dux: ac denique Alphonsus et Ferdinandus reges: quibus omnibus ingenti virtute
restitit: nec ab ea non sine ignominia recessere. Florentia. n. cum omnium Italie ciuitatum flos nun-
cupetur: et preter plebitudinem et ciuium urbanitatem: viros quoque in omni genere virtutis prestantiores habuit.
Et in primis quod theologos: et philosophos: ac poetas: Franciscus petrarca et Batus: et Accursius iurisco-
sultus principum: quod ius civile primum explanauit. Et Joctus pictorem celeberrimum quod antiquam pigedi ar-
tem nobilissimam reddidit. et Thadeus medicum omnium clarissimum: ac Philippum scholarium equitez
apud Sigismundum imperatorem ob belli peritiam et honorem et dignitatem primum hitum: quod eius copiarum dux
fuit. Turcos et sarmatas viginti tribus plijs frauit. Ornataque fuit Cosimo medico: et eius nomine ex-
tate Lauratio: ex filio nepote: uirum uirique prudentiam: humanitatem: ac pia liberalitate principum ac
insignes: quorum certe tanta eorum operum affluentia: ut omnes Europe ciues frare dicant. Qui urbe tuz
moasterijs plurimis et ecclisijs: tum puatis edibus preter omnium opinionem exornauit. Sunt quoque in ea stro-
zaz nobilissima familia: in qua emerfit palla strozza clarissimum equestris ordinis: et plurimum doctissi-
mum ac uirium lingue eruditum. Et Angelus acciolus filius equestris ordinis: uir certe preter dignita-
tem et clarissimam progeniem prudentissimus: atque litterarum studijs ornatissimus quod multas grecas historias
latinas fecit: inter que Alcibiadis Hannibal et Scipionis aphyrcani: ac Demetrii fuit. Hinc quo-
que Lapus litterarum grecarum et latinarum eruditissimus: qui et ipse multa traustulit. Huius autem florentissime
urbis originem et res gestas Leonardus aretinus in historia pulcherrime abudeque describit.
Sena autem secunda ethurie urbium opibus et uiribus ciuitas: ut Polyerates in sexto tradit ante aduentum
ebri. 382. annu a gallis senonensibus per senibus et armatarijs eorum condita fuit: sed uera inter nonas nunc
numerari potest cum nulla antiquitatis in ea restigia appeant. Sunt autem quod dicant eam a Carolo martello
conditam. Bloduo nunc foroliuensis dicit. Joanne decimo octauum eam edificasse: et ex sex plebatibus a
perusina urbe depretil: uel clusis: aretina: fesulana: florentia: et uolaterana: eidez assignatis: ab
ipsis sex plebatibus eam Senam appellasse. Hec quippe ciuitas nunc super Colle cuiusdam pensille
iacet: undique quasi ripas iugosas habet. In superiore tamen urbis parte solus aliquantulum habet multum or-
tis uiridarijsque ornatu. In quo quod celeberrima et supra extat edificia. uel gymnasiu ppulchrum
et foris: et porticus: et regia: palatia: hospitaliaque: sumptuosissimum pietissime gubernatur: Am-
pla quoque et libera e: cum turribus et propugnaculis: ac optimis instituta moribus. Et ager maximus e
et herbidus super Bonum: Subaloz: omniumque multarum nutritor: frumeti quoque: uini et olei ferax: ac
fructuum omnium generum habundans. Maritima eius autumno et estate aeris habet graue: prope estate et pom-
orum copia: adeo ut eius icole uiridis coloris efficiat. De quibus merito illud poeticum dici potest: Ta-
le quod e generum bonorum que et folium: hec a roma stadibus octingentis distat. cuius uiri inter ethruscos: religio-
ne: moribus: ac lingua prestante noscunt. Hic nonnulli religiose approbatissime initium et irstauratio-
nem sumpsisse constat: utpote montis oliueti: Albi moachi: Scopetini inter reglarem canonicos beati
Augustini numerati: et Inesuati religiosi: ac minoz (ut ita dixerim) ordo a beato Bernar-
dino cocine senensis nouum quasi principium eduxit. Ornataque fuit senensis ciuitas concilio ibidem cele-
brato in quo Nicholaus eius nominis secundus creatus fuit pontifex: ac et plio felicissime in florentinos ge-
sto: in quo quod de (ut suo loco diximus) fuso florentinorum exercitu tres mille eorum occiderunt: et quattuor
milia cum eorum carotio prebiderunt: et cum ingenti triumpho Senas perduxerunt: pro quo tantum pauor
florentinos incessit: ut urbem quasi derelicta fugientes dimiserint. Ex hac urbe uiri memo-
ratu digni fuere. Alexander pontifex romanus: qui a Federico barbarosso multas perturbatioes
pertulit: et Pius secundus pontifex eximie eruditus: qui urbe tum dignitate: tum litterarum: elegatia plurimum
exornauere. Sed et Bernardinus et Chaterina ordines tertij predicatores: eam cumulatius illustra-
uerunt. Ornataque fuit Sena Gerardo summo theologo ordinis fratrum eremitarum sancti Augustini:

Sigismūduf

qui libris suis accuratissime explanauit: ac **E**gone medico et pho q i pbia plima scripsit: necno et **F**ederico iurium cōsultissimo: qui et ea i doctria cōsilia plima dereliquit.

Perusiū siue **P**erusia nobilissima ac vetustissima etburie ciuitas: olim p̄maria s̄z nūc t̄tia in ter etruscal ciuitates anumerata. ab atbeniētib⁹ seu acebeis p **C**arrōis: **P**apie: **H**ētijqz: ac **I**ustini snia: an vrbē pditā intū sūpsit: alij at troianū quēdā p̄ncipē noie **P**erusiuz ei⁹ vrbē pditorē affirmāt. et ex suo noie **P**erusiū seu **P**erusiā noiauit: quā romani post mortez **A**le xādri magni q fuit an⁹. 24. sup̄ trecētēsimū an chri aduētū. **L.** Posthumij p̄sal: vtute post igētes clades acceptas: i deditiōem acceperūt. **Q**ui icol inde adductis: **I**ulio cesare deinde mortuo **S**etavian⁹ augustul. **L.** **A**ntonij: et **A.** **A**ntonij frem adeo i ea obsedit: q̄qz p̄ itrollerabile famē a perusinis plata: tadē cepit et destruxit. **S**z fact⁹ monarcha eā et menibus et portis nūc extātib⁹ statim refecit et cōmunuit: et a suo noie **P**erusiāz augustā appellari voluit. **H**ic at dirutiōis cām **L**ui⁹. l. cxxv. scribit. **E**st itaqz **P**erusia oi ex pro tota mōtuosa: siue agrū: siue vrb sitū ispicias **Q**uius loci pditio eā ē: vt nec q̄cūq̄ munici⁹: nec certe ameni⁹ iuentri possit. **N**ā p̄ruptis vndiqz rupib⁹ cicta ita iexpugnabilē: vt null q̄si egeat defensori b⁹. **E**t s̄ pline apd perusinos: olim extiterit iestie seditiōes: et tyrāni nōnūq̄ eos opp̄sserit nē t̄i liba ē: et optimis eruditissimiqz vris ac legib⁹ istituit. **I**n ea si t̄pla p̄ magnificā: ornatissima religiosoz mōasteria: excelsa ciuiū palacia: aplissima paupū hospitalia: gymnasiū celeberrimū. **S**ozū cū isigni fote amplū: et portic⁹ ac viridaria opt e arboribus p̄sita. **E**t ager olei: vini: croci: et suauissimoz oisariā fructuū feracissim⁹ ē: i eo trāsimen⁹ lac⁹ ē: optioz pisci um habūdātissim⁹: ex quo singul anis p̄ntifici maxio p̄uēt⁹ magni p̄ueniūt. **L**elebriss plane loc⁹ flaminij romanoz p̄sul clade et **H**anibalif peni victoria. **H**ac gothi p̄ septē anoz durissima obsidiōe p̄mētē: tadē nō sine maxima suoz cede obtinuerūt: et cū funestissias occidiones edidissēt: eā icederūt. **I**n q̄ qdē strage btūf **H**erculan⁹ vrbis ep̄s et ip̄e mortē p̄ chzo p̄tulit. cū ius qdē corp⁹ post abluionem capitis: post q̄dragesimū diē ita vnitū atqz sanū inuētū est: vt btūf **G**regori⁹ papa scribit: ac si nulla ferri icisio eū tetigiss̄: perusini p̄uz n̄roz t̄pib⁹ legib⁹ et equestrib⁹ certaminib⁹ adeo claruere: vt futurā victoriā p̄cti ide sperarēt: vñ perusinus p̄gnaret eq̄rat⁹. **E**t i puerbijf iā deductū fuerat perusinu siue **H**acciu addidit: cū sūma opi manus iponebat. **I**n legib⁹ vō hi clarissimi extitere: **H**ald⁹: **A**ngel⁹: et **P**etr⁹ germāi iuriuz ciuil⁹ et p̄ntificij p̄ncipatū obtinētē: s̄z et **A**n⁹ p̄sultissim⁹ an eos perusini extitit: t̄pib⁹ vō i ea florere **B**idictus **B**argius et **J**ohānes petrucius et **S**alustius: ac alij p̄plures.

Aretius tuscie ciuitas vetustissima qdē et olim int̄ p̄mas etburie ciuitates annumerata: a grecif t̄pib⁹ iudicuz isrl pdita fuit: a perusia qd vrbē q̄drigēta stadia distare d̄. **Q**ue t̄pib⁹ romāoz rū adeo opib⁹ vrbibusqz magnificā et opulēta euasit: vt eā solā quondā. **P.** **S**cipiōi ad bellū p̄nuciu p̄ficiscētū triginta milia scutoz pollicitā ē: galleas toridē: pilagelas: hastas: lōgas milia quāq̄ginta: simāqz par cuiusqz gūif nūero expleturā: et alia mltā: q̄tū i quāq̄ginta lōgas naues ad alēdos milites op̄eēt. **E**a q̄ppe rātā ad id p̄nuciu bellū expeditiōem p̄tulit: quantū vni uersa nedū etburia: s̄z q̄si **I**talia vix bodie poss̄z efficcē: s̄. n. **L**iuus i. l. belli p̄nucii cōte stat⁹ ē. **S**uerūtqz **A**retini p̄ter potētā maximāz et duab⁹ reb⁹: q̄b⁹ p̄cipue honor et fama acq̄rit. s. militari glia et l̄raz studiis sp̄ isignes: mltos. n. ipsa ciuitas nobiles et egregios i re militari hūit: vix nūc tyrānide p̄ssi signitē cū paupertate p̄plexi sūt. aretin⁹. n. ager mltos h̄z lac⁹: q̄ pp̄ pisciū habūdātā nō paz emolumētū vrbī afferit. frugū quoqz feracissim⁹ ē: et saxoz opib⁹ nō ignobil⁹ reputat. **M**ltas. n. calamitates: et vastatiōes: et dirutiōes p̄ gothoz et lōgo bardoz t̄pa passa fuit: et muroz aptiōe imunita p̄ ānos mltos stetit. **S**z āno dñi. 1330. **B**uidō petramalēsis: eiusdē ciuil⁹ et ep̄s ac dñs: quē **J**oānes. 22. papa ob occupatōez ciuitatis castelli ep̄ali dignitate exauctorauerat: ipaz vrbē muro cixit: quē nūc h̄z d̄. **A**ulqz vias dilatatari et sterni fecit. **B**aqz vrbē cū nouissimis q̄si t̄pib⁹ variis belloz turbimb⁹ q̄ssaret. tadem florētino pp̄lo parere p̄p̄ulsa ē. **I**n ea q̄ppe p̄secutionū chriāi noif tēpestatib⁹ multi p̄ chzo martyrio coronati sūt. **I**nt̄ quos gl̄iosus vrb̄ **A**ntistef: **D**onar⁹: s̄ **I**uliao apostata martyrij palmā accepit. **Q**ui iter cetera sue sc̄itatis opa: vt btūf **G**rego. li. dyale. meminit: fractuz a pagāif calicē ad missā orādo restituit. **P**les. n. hec aretina ciuitas l̄raz studiis i oi gñe p̄claros p̄tulit viros: q̄b⁹ igenijs plimū debem⁹: **L**eonardū v̄z et **C**arolū doctissimos ac sapiētissimos: necno et vtrinūqz ligue peritissimos: p̄ q̄b⁹ certe maximal illi ciuitati docti oēs et h̄z et agere gr̄as debēt: ac et **J**oānem tortellium romani p̄ntificis subdiaconū: et **B**idictū **F**ran ciscubūqz s̄res iurecōsultissimos: quoz auxiliis ipa **A**retia ciuitas videt̄ mltaz domici⁹ iuz patrū n̄roz t̄pibus extitisse: a q̄bus potissimum humanitatis et sapiētie studia culta et amplificata fuere.

Explicit liber. i. 4.